

14.01.2025

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
ESITYSLISTA
1 - 2025

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 14.01.2025 klo 15:30
Kokouspaikka Horisontti, Työpajankatu 8
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunkiympäristölautakunta

14.01.2025

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Pöydälle 17.12.2024 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sami Muttilaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien raitiotielinjan 13 pysäkin lisäämistä Vallilanlaaksoon	7
4 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 hyväksymisestä (a-asia)	13
5 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Töölön ala-aste, tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12913)	24
6 Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Länsi-Pakilan pientaloalue 2023 tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12916)	30
7 Sirrikuja 1 asemakaavan muuttaminen (nro 12928)	36
8 Reijolankatu, katusuunnitelma, Laakso	41
9 Riskupuisto, puistosuunnitelma, Vartiokylä	45
10 Herttoniemen yritysalue, Peltisepänkuja 7, poikkeamishakemus	50
11 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Nina Miettisen ym. valtuustoaloitteesta leikkipuistojen pysyvistä varjopaikoista	57
12 Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Lapinlahden aluetta koskevasta kuntalaisaloitteesta	61
13 Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus nuorten aloitteeseen koskien Puistolän juna-aseman liikennejärjestelyjä	67
14 Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 21.11.2024 § 213 (polkupyörä-vahinko)	70
15 Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 19.11.2024 § 208 (autovaurio)	79

14.01.2025

16	Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 2.1.– 8.1.2025 tekemien päätösten seuraaminen	87
----	---	----

14.01.2025

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi Eveliina Heinäluoman ja varatarkastajaksi Silja Borgarsdóttir Sandelinin.

Esittelijä

apulaispormestari
Anni Sinnemäki

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.01.2025

Asia/2

2 Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää merkitä tiedoksi.

Kaupunginhallitus (Khs)

Khs 9.12.2024 § 794

Munkkiniemenbaanan yleissuunnitelman osat 1, 3 ja 4

HEL 2024-009864

Khs 9.12.2024 § 796

Kiinteistöjen ostaminen Senaatti-kiinteistöiltä (Viikinkaari 2a ja 2b, Viikki)

HEL 2024-012424

[Pöytäkirja 9.12.2024](#)

Khs 16.12.2024 § 823

Ydinkeskustan liikennejärjestelmäsuunnitelma

HEL 2023-004653

[Pöytäkirja 16.12.2024](#)

Kaupunginkanslia

Asemakaavan hyväksyminen: Meilahti, Mäntytie 14

Kaupunginvaltuusto on 11.12.2024, 275 § päättänyt seuraavan alueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksesta, minkä vuoksi alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentin perusteella voimassa rakennuskielto, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman:

Meilahti, tontti 15618/1, piirustus nro 12840, Mäntytie 14.

HEL 2022-013404

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12840](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12840](#)

Helsingissä 18.12.2024

Asemakaavan hyväksyminen: Länsisatama, Jätkäsaaren Ahdinaltaan vesialue

Kaupunginvaltuusto on 11.12.2024, 276 § päättänyt seuraavan alueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksesta, minkä vuoksi alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentin perusteella voimassa rakennuskielto, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman:

Länsisatama, Jätkäsaari, satama- ja vesialueet, piirustus nro 12842, Jätkäsaaren Ahdinaltaan vesialue.

HEL 2022-011884

[Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12842](#)

[Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12842](#)

Helsingissä 18.12.2024

Asemakaavan hyväksyminen: Haaga, Länsi-Haaga

Kaupunginvaltuusto on 11.12.2024, 277 § päättänyt seuraavan alueen asemakaavan ja asemakaavan muutoksesta, minkä vuoksi alueella on maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n 3 momentin perusteella voimassa rakennuskielto, kunnes hyväksymispäätös on saanut lainvoiman:

Haaga, Etelä-Haaga, puisto-, lähivirkistys- ja katualueet (muodostuvat uudet korttelit 29272–29281), piirustus nro 12883, Länsi-Haaga.

HEL 2020-012978

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12883](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12883](#)

Helsingissä 18.12.2024

Voimaan tullut asemakaava: Kaartinkaupunki, Fabianinkatu 8

Kaupunkiympäristölautakunnan 29.10.2024 § 564 hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Kaartinkaupunki, kortteli 48 tontti 12, piirustus nro 12882, Fabianinkatu 8.

14.01.2025

Asia/2

HEL 2022-008859

[Asemakaavamuutoksen kartta, piirustus nro 12882](#)

[Asemakaavamuutoksen selostus, piirustus nro 12882](#)

Helsingissä 30.12.2024

Voimaantullut asemakaava: Munkkiniemi, Kalastajatorpantie 3

Kaupunginvaltuuston 6.11.2024, 225 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Munkkiniemi, Vanha Munkkiniemi, korttelin 30003 tontti 3 sekä katu- ja puistoalueet, piirustus nro 12878, Kalastajatorpantie 3.

HEL 2023-000954

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12878](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12878](#)

Helsingissä 8.1.2025

Voimaantullut asemakaava: Malmi, Malmin raitti 3

Kaupunginvaltuuston 6.11.2024, 226 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Malmi, Ylä-Malmi, tontti 38107/16, piirustus nro 12921, Malmin raitti 3.

HEL 2023-011177

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12921](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12921](#)

Helsingissä 8.1.2025

Voimaantullut asemakaava: Suurmetsä, Raidepolun ja Simakujan alueet

Kaupunginvaltuuston 6.11.2024, 227 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Suurmetsä, Puistola, tontit 41028/1, 2 ja 3, tontit 41029/10, 15 ja 16 sekä pysäköimis- ja katualueet, piirustus nro 12825, Raidepolun ja Simakujan alueet.

14.01.2025

Asia/2

HEL 2021-012796

[Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12825](#)

[Asemakaavan ja asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12825](#)

Helsingissä 8.1.2025

Voimaantullut asemakaava: Vartiokylä, Tuulimylyntie 5a

Kaupunginvaltuuston 6.11.2024, 228 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Vartiokylä, Myllypuro, katu-, puisto- ja pysäköintialueet (muodostuu uusi kortteli 45592), piirustus nro 12888, Tuulimylyntie 5a.

HEL 2022-004013

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12888](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12888](#)

Helsingissä 8.1.2025

Voimaantullut asemakaava: Pitäjänmäki, Pitäjänmäen asemanseutu

Kaupunginvaltuuston 6.11.2024, 229 §, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Pitäjänmäki, Reimarla, Pitäjänmäen yritysalue, katu- ja liikennealueet, muodostuvat uudet korttelit 46109, 46112–46114 ja 46125, piirustus nro 12602, Pitäjänmäen asemanseutu.

HEL 2016-009018

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12602](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12602](#)

Helsingissä 8.1.2025

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

14.01.2025

Asia/3

3

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Sami Muttilaisen ym. valtuustoaloitteesta koskien raitio- tielinjan 13 pysäkin lisäämistä Vallilanlaaksoon

Pöydälle 17.12.2024

HEL 2024-012639 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että selvitetäisiin kustannukset ja mahdollisuudet lisätä raitiolinjan 13 reitille pysäkki Nylanderinpuiston ja Velodromin väliselle osuudelle. Aloitteen mukaan raitiovaunupysäkin lisääminen tälle välille lisäisi raitiolinjan houkuttelevuutta, käyttöastetta ja saavutettavuutta.

Pysäkin lisäämistä Vallilanlaakson puistoalueelle on valtuustoaloitteen vuoksi selvitetty eikä sitä pidetä nykyisten tietojen perusteella tarkoituksenmukaisena. Pysäkin myötä raitiolinjan 13 palvelun piiriin tulevien nykyisten asukkaiden määrä olisi hyvin pieni (runsaat 400) verrattuna koko linjan pysäkkien palvelualueella nykytilanteessa asuviin (yli 23 000). Matkustajapotentialiaali nykyisten pysäkkien vaikutusalueella kasvaa entisestään tulevina vuosina, kun asuntorakentaminen Sompasaaressa, Hermanninrannassa ja Kyläsaarella etenee. Uusi pysäkki ei myöskään toisi linjan piiriin juurikaan työpaikkoja tai sellaisia merkittäviä käyntikohteita, jotka eivät ole houkuttelevan kävelyetäisyyden päässä muilta raitiolinjan 13 pysäkeiltä.

Saavutettavuuden paranemisesta saatavat hyödyt ovat vähäisiä, kun niitä verrataan matka-ajan pidentymisen ja ajoajan hajonnan kasvun aiheuttamiin haittoihin muille matkustajille ja linjan operointiin. Uudelta pysäkiltä tehtäisiin arkipäivisin arviolta vain noin 100 nousua. Matka-ajan pidentyminen vastaavasti vähentäisi raitiolinjalla 13 Vallilanlaakson läpi arkipäivisin kulkevien matkustajien määrää noin tuhannella. Uusi pysäkki vaikuttaisi siten negatiivisesti raitiolinjan 13 houkuttelevuuteen ja käyttöasteeseen. Kätilöopiston alueen uudet asukkaat (~850) lisäävät esitetyn pysäkin käyttäjäpotentiaalia, mutta uusi maankäyttö ei sijoitu tarkastellun pysäkin välittömään läheisyyteen eikä nousijamäärä edelleenkään riittäisi kompensoimaan matka-ajan pidentymisen vuoksi menetettäviä matkustajia. Mikäli tulevaisuudessa maankäyttö houkuttelevan kävelyetäisyyden päässä muuttuu merkittävästi, asiaa tarkastellaan uudestaan.

Pysäkkivälit raitiotielinjalla 13

Sopiva pysäkkien määrä joukkoliikennelinjalla on tasapainoilua alueellisen kattavuuden ja riittävän nopeiden matka-aikojen välillä. Helsingin raitioteiden suunnitteluohjeen mukaan paikallista liikkumista palvelevien raitioteiden keskimääräisen pysäkkivälin tulisi olla 500–600 metriä, jotta kävelymatkat pysäkeille ja linjan sujuva kulku ovat tasapainossa. Siirtymäosuuksilla pysäkkiväli voi olla selvästi em. pidempi. Raitiolinjan 13 tietyillä osuuksilla keskimääräinen pysäkkiväli on jonkin verran ohjeellista vaihteluväliä lyhyempi, esimerkiksi Hermannin rantatiellä noin 450 metriä. Tämä on perusteltua tiheällä, kantakaupunkimaisella kaupunkirakenteella. Vastaavasti Velodromin ja Nylanderinpuiston välillä pysäkkiväli on 1,2 kilometriä, sillä siellä linja ei kulje tiiviissä kaupunkirakenteessa, vaan puistoalueella.

Raitiolinjan 13 rooli joukkoliikennejärjestelmässä

Raitiolinja 13 palvelee monia erilaisia matkoja. Toisaalta se on ympäröivää maankäyttöä tukeva paikallinen palvelu, jonka lyhyehkö pysäkkiväli mahdollistaa lyhyet kävelymatkat ja siten lyhyet matka-ajat paikallisilla matkoilla. 400 metrin linnuntie-etäisyydellä raitiolinjan 13 pysäkeistä asuu nykyään yhteensä noin 23 000 henkilöä. Tulevaisuudessa linjan varrelle esimerkiksi Kyläsaareen, Hermanninrantaan ja Sompasaareen tulee jopa 15 000 asukasta lisää. Tarkastelussa käytetty 400 metrin linnuntie-etäisyys perustuu yleiseurooppalaiseen käsitykseen houkuttelevasta joukkoliikenteen saavutettavuudesta.

Toisaalta raitiolinja 13 on seudullisesti merkittävä runkoyhteys Pasilan ja Kalasataman työpaikka- ja liikealueiden välillä. Linja palvelee matkan varrella useita oppilaitoksia. Tärkeitä joukkoliikenteen solmukohtia matkan varrella ovat Pasilan asema, Kalasataman metroasema ja Velodromi. Tulevaisuudessa myös niin sanottu Hämeentullin alue (nykyinen Nylanderinpuiston pysäkki) korostuu solmukohtana, ja radalla tullaan liikennöimään muun muassa Kruunuvuorenrantaan saakka kulkevaa raitiolinjaa. Radan lähiympäristön asukkaiden lisäksi linjaa 13 käyttävät siis monet työntekijät ja opiskelijat, jotka matkustavat työ- ja opiskelupaikoilleen eri puolilta Helsinkiä ja myös naapurikunnista. Monille linjan käyttäjille raitiotiematka on osa pidempää matkaketjua. Tästä syystä kaikkiin matka-aikaa pidentäviin ratkaisuihin tulee suhtautua varauksella.

Linjan 13 matkustajamäärät ja niiden kehitys

Linjan 13 arkipäivän matkustajamäärä on ollut lokakuussa 2024 noin 9500. Vallilanlaakson osuus Velodromin ja Nylanderinpuiston pysäkkien välillä on kapasiteetin kannalta mitoittava eli kyseisellä välillä raitiovaunujen kyydissä on eniten ihmisiä. Matkustajamäärien arvioidaan

kasvavan sitä mukaa, kun asuntorakentaminen linjan varrella etenee. Myös Kruunusiltojen yhteyden avautuminen lisää Vallilanlaakson läpi matkustavien määrää.

Uuden pysäkin vaikutus raitiolinjan 13 matka-aikaan ja matka-ajan hajontaan

Pysäkkipysähdyksestä johtuva matka-ajan pidentyminen koostuu pysäkkiajasta sekä vaunun hidastukseen ja kiihdytykseen kuluvasta ajasta. Uusi pysäkkipysähdys Velodromin ja Nylanderinpuiston välillä hidastaisi raitiolinjan 13 matka-aikaa absoluuttisesti arviolta noin ½ minuuttia. Minuutin tarkkuudella laadittavissa yleisöaikatauluissa uuden pysäkin vaikutus matka-aikaan olisi todennäköisesti 1 minuutti. Matka-ajan pidentymistä suurempi haitta olisi matka-ajan hajonnan kasvu, kun osa vaunuista pysähtyisi pysäkillä ja osa ei. Helsingin raitioteiden nykyisillä liikennöintikäytännöillä (pl. pikaraitiolinja 15) kuljettajat eivät pysähdy pysäkillä, mikäli sillä ei ole kyytiin pyrkiviä matkustajia eikä vaunussa ole poistuvia matkustajia. Hajonnan kasvu heikentää liikenteen täsmällisyyttä sekä hankaloittaa samanaikaisesti nopean ja luotettavan matka-ajan saavuttamista.

Uuden pysäkin vaikutukset raitiolinjan 13 houkuttelevuuteen, käyttöasteeseen ja saavutettavuuteen

Joukkoliikennelinjan matka-ajan pidentäminen johtaa siihen, että osa matkustajista siirtyy toiselle reitille tai vaihtaa kokonaan kulkutapaa. Matka-ajan pidentymisen vaikutukset voivat olla osin vaikeasti ennakoitavissa. Yhdenkin minuutin pidennys linjalla 13 tehtävän raitiotiematkan kestossa voi aiheuttaa vaihtoyhteyden katkeamisen esimerkiksi junaan Pasilassa tai linja-autoon Velodromilla, jolloin yksittäisen matkustajan kokema matka-ajan pidennys voikin olla esimerkiksi 10–15 minuuttia.

Jotta uusi pysäkki kasvattaisi raitiolinjan 13 houkuttelevuutta ja käyttöastetta, täytyisi sen myötä saada enemmän uusia matkustajia, kuin lisäpysähdyksen aiheuttaman matka-ajan pidentymisen myötä menetetään. Kalasatamasta Pasilaan -hanke on arvioinut vuonna 2021, että matka-ajan pidentyminen uuden pysäkin myötä vähentäisi Vallilanlaakson läpi kulkevia matkustajia noin tuhannella arkipäivässä.

Uusi pysäkki Vallilanlaaksonkulkua- ja Poikkikulkua-nimisten raittien riskien luona toisi raitiolinjan 13 piiriin hieman yli 400 sellaista asukasta, jotka eivät asu minkään nykyisen pysäkin vaikutusalueella. Pysäkin palvelualue on tässä tarkastelussa määritelty ympyränä, jonka keskipiste on pysäkillä ja jonka säde on 400 metriä. Em. asukkaat asuvat pääosin rakennuksissa, jotka sijaitsevat Kumpulankadun kaupunginosassa Isonniitynkadun ja Kumpulantaipaleen välisellä alueella. Pysäkkipaikan välittömässä läheisyydessä ei ole yhtään asuinrakennusta. 400 asukasta tuottaa vuotta 2023 koskevan liikennetutkimustiedon perusteella

Helsingissä noin 280 joukkoliikennematkaa päivässä. Jos oletetaan, että näistä joukkoliikennematkoista puolet tehtäisiin raitiolinjan 13 suunnassa, pysäkestä hyötyviä päivittäisiä matkoja olisi noin 140.

Poikkikulun kohdalta piirretyn ympyrän ($r=400$ m) sisään jää asuinrakennuksia myös Vallilan kaupunginosan puolella, monet niistä Karstulantiellä. Kyseinen alue tukeutuu kuitenkin ensisijaisesti Mäkelänkatua kulkevaan joukkoliikenteeseen. Esimerkiksi Pasilan suuntaan pääsee matkustamaan käyttäen Mäkelänrinteen raitiopysäkkiä. Suora kävely-yhteys Karstulantieltä tarkastellulle uudelle pysäkillä on luonteeltaan epävirallinen ja sillä on suuria korkeuseroja. Varsinaisten kävely-yhteyksien puuttuessa pysäkillä ei voida olettaa olevan merkittävää käyttäjäpotentiaalia Vallilan puolella. Reitin esteettömyydessä on niin suuria puutteita, että pysäkki ei olisi Vallilan suunnasta lainkaan ikäihmisten ja liikuntarajoitteisten saavutettavissa.

Uusia työpaikkoja tai muita merkittäviä matkustuskohteita uusi pysäkki ei raitiolinjan 13 piiriin juuri toisi. Mäkelänrinteen uintikeskus, Urheahalli ja Mäkelänrinteen lukio ovat Velodromin pysäkin vaikutusalueella. Myös esimerkiksi Kumpulan kampus jää houkuttelevan kävelyetäisyyden ulkopuolelle; raitiolinjan 13 nykyisistä pysäkeistä Nylanderinpuisto on lähempänä Kumpulan kampusta, kuin tarkasteltu uusi pysäkki. Tarkastellun pysäkin palvelualueeseen kuuluisi kuitenkin jalkapalloseura Käpylän pallon harjoituskeskus (KäPa Campus). Jalkapalloseuralta saatujen tietojen mukaan harjoituskeskusta käyttäisi enimmillään noin 400 henkilöä arkipäivässä. Ei ole tiedossa, miten käyttäjien matkat suuntautuvat, eikä myöskään ole tietoa matkojen kulkutapajakaumasta. Vuonna 2023 Helsingissä toteutuneen joukkoliikenteen kulkutapaosuuden (24 %) perusteella voidaan kuitenkin arvioida, että KäPa campus tuottaisi arkipäivisin yhteensä noin 200 joukkoliikennematkaa.

Karkeana asiantuntija-arviona voi esittää, että pysäkki palvelisi arkipäivisin 150–200 matkaa eli sillä tehtäisiin 75–100 nousua arkipäivässä (molemmat suunnat yhteensä). Arvio vastaa Kalasatamasta Pasilaan -hankkeen tekemää liikennemallitarkastelua, jonka mukaan pysäkillä tehtäisiin arkipäivisin noin 100 nousua.

Kätilöopiston alueen asemakaavan vaikutus käyttäjäpotentiaaliin

Kätilöopiston alueen nähtävillä oleva asemakaava mahdollistaa entisen sairaala-alueen asukasluvun kasvun tulevaisuudessa noin 850 asukkaalla. Uudet asukkaat sijoittuvat osittain noin 400 metrin todellisen kävelyetäisyyden päähän tarkastellusta raitiopysäkestä lisäten sen käyttäjäpotentiaalia. Uusi maankäyttö ei kuitenkaan sijaitse pysäkin välittömässä läheisyydessä vaan houkuttelevan kävelyetäisyyden ylärajalla. Vaikka uusien asukkaiden joukkoliikennematkoista puolet tehtäisiin tar-

kastellun pysäkin kautta, nousijamäärä ei riittäisi kompensoimaan matka-ajan pidentymisen vuoksi menetettäviä matkustajia. Uutta maankäyttöä palvelee tulevaisuudessa ensisijaisesti Kätilöopisto-niminen bussipysäkipari Sofianlehdonkadulla. Lisäksi Velodromin joukkoliikennesolmukohta on suurimmasta osasta aluetta alle 600 metrin kävelymatkan päässä.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Sami Muttilainen ja 25 muuta valtuutettua ovat tehneet 25.9.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

”Raitiovaunu 13 pysäkki Nylanderin puiston ja Pyöräilystadionin väliselle osuudelle Vallilanlaaksoon

Elokuussa 2024 avattiin kauan toivottu poikittainen raitiovaunulinja 13 Nihdin ja Länsi-Pasilan välillä. Pasilan juna-asema ja Kalasataman metroasema ovat helpommin tavoitettavissa mm. Arabian rannan eteläosista, Kalasatamaasta, Hermannista ja Itä-Pasilasta. Lisäksi linja 13 saavuttaa kokonaan uudet rakentuvat asuinalueet Sompasaarella, sekä Kylä- ja Verkkosaarella. Kohteita linjan varrella ovat mm. Kumpulan kasvitieteellinen puutarha, Vallilan siirtolapuutarha, Kumpulan kampus, Arcada, Teurastamo, Diaconia, Hermannin skeittipuisto, kauppakeskukset Tripla ja Redi, Suvilahti ja Mustikkamaa.

Raitiovaunulinjan 13 osuudella on pysäkkejä yhteensä 13, mutta ne eivät tavoita kaikilta osin sen varrella asuvia ja työskenteleviä ihmisiä. Vallilanlaaksoon tultaessa Nylanderin puiston ja Velodromin välisellä osuudella ei ole omaa pysäkkiä, Nylanderin puiston seisakkeen jäädessä Hermannin rantatielle ja Velodromin puolestaan jääden Itä-Pasilaan.

Yhden raitiovaunupysäkin lisääminen tälle välille lisäisi raitiolinjan houkuttelevuutta, käyttöastetta ja saavutettavuutta, sekä parantaisi etenkin ikäihmisten ja lasten turvallisemman kulkemisen. Mahdollinen paikka uudelle raitiovaunupysäkille voisi olla esimerkiksi Villa Novillan ja pallokenttien kohdalla, jossa liikennevaloilla varustettu kävely- ja pyörätie ylittää raiteet tultaessa Vallilasta Kumpulaan asutuksen ollessa vieressä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että selvitetäisiin kustannukset ja mahdollisuudet parantaa raitiovaunulinja 13 saavutettavuutta lisäämällä pysäkki Nylanderin puiston ja pyöräilystadionin väliselle osuudelle. Tämä palvelisi näin ollen myös Kumpulan, Käpylän, Sofia-

14.01.2025

Asia/3

lehdon, Vallilan, sekä Vallilanlaakson asukkaita, sekä Kämpän Campuksen ja jalkapallokenttien käyttäjiä.”

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 18.12.2024 mennessä. Lausuntoa on pyydetty myös HSL-kuntayhtymältä.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Saman pykälän 5 momentin mukaan kaupunginhallitus voi 2 momentissa määrätystä poiketen päättää, että aloite jää kaupunginhallituksen vastattavaksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Juho Björkman, liikenneinsinööri: 09 310 52627
juho.bjorkman(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuustoaloite 25.09.2024 Muttilainen Sami RAITIOVAUNU 13 PY-SÄKKI NYLANDERIN PUISTON -JA PYÖRÄILYSTADIONIN VÄLISELLE OSUDELLE VALLILANLAAKSOON

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 17.12.2024 § 732

Kaupunkiympäristölautakunta 10.12.2024 § 716

4

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle Helsingin kaupungin luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 hyväksymisestä (a-asia)

HEL 2024-011399 T 11 01 04

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 hyväksymistä.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle, että luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 toteuttamiselle ja kaupungin luonnonsuojelualueiden luontoarvojen turvaamiselle varataan esityksen mukaiset riittävät resurssit.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Helsingin maapinta-alasta noin 40 % on luontoalueita, ja kaupunki on tehnyt pitkäjänteistä, kunnianhimoista luonnonsuojelutyötä ainutlaatuisen kaupunkiluontonsa turvaamiseksi. Kaupunki on sitoutunut keväällä 2024 kaupunginhallituksen hyväksymissä Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteissa luontokadon pysäyttämiseen viimeistään vuonna 2030. Luontoarvot otetaan kattavasti huomioon kaupunkiympäristön toimialan jokapäiväisessä työssä mukaan lukien kaavoitus, muu suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelmassa 2021–2028 on tunnistettu yli 90 luonnon monimuotoisuutta edistävää toimenpidettä, jotka on jaettu 11 tavoitteen alle. Ohjelmaa toteutetaan kunnianhimoisesti, ja vuonna 2023 neljä viidestä ohjelman toimenpiteestä eteni suunnitellussa aikataulussa.

Luonnonsuojelualueohjelma on yksi luontoarvojen säilyttämisen ja lisäämisen työkalu kaupungissa. Kun alueesta tulee luonnonsuojelualue, se rauhoitetaan eli luontoa heikentävää tai uhkaavaa ihmistoimintaa rajoitetaan erillisellä päätöksellä luontoarvojen turvaamiseksi. Luonnonsuojelualueen perustaminen ei aina muuta merkittävästi alueen käyttöä. Keskeinen ero muihin viheralueisiin tai virkistyskäytössä oleviin vesialueisiin on kuitenkin se, että käyttörajoitukset määritellään tarkasti ja ne ovat sitovia. Luonnonsuojelualueen perustamisesta päättää ELY-keskus maanomistajan hakemuksesta.

Kaupungin ensimmäinen luonnonsuojeluohjelma laadittiin vuosille 1989–1994 ja siihen valittiin yhteensä 41 aluetta, joista 14 sijaitsi mantereella ja 27 saaristossa. Toista ohjelmaa (2008–2017) siivitti lisäänty-

nyt tieto Helsingin luonnosta ja vuonna 1997 voimaan tullut luonnonsuojelulaki. Kolmannen ohjelman (2015–2024) tekeminen ajoitettiin yleiskaavan työstämisen yhteyteen, ja ohjelman rinnalla sekä sen tueksi tehtiin metsäverkost selvitys. Suojelualueiden verkosto vahvistui ja erityisesti uusia metsäisiä suojelualueita perustettiin.

Kaikki luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 mukana olleet Helsingin kaupungin kokonaan omistamat alueet lukuun ottamatta Mellunmäen luhtaa on valmisteltu suojeltavaksi ohjelmakauden aikana. Mellunmäen luhtan rauhoitusesitys tuodaan päätettäväksi vuonna 2025. Kohteista, joissa Helsingin kaupungilla on osittainen omistus, on suojelu toteutunut kokonaan yhdellä ja osittain kahdella kohteella. Muiden kuin Helsingin kaupungin omistamista alueista suojelu ei ole toteutunut millään ohjelmassa olleista 13 kohteesta. Kohteet, joiden suojelu ei ole toteutunut nykyisellä ohjelmakaudella, siirtyvät yhtä lukuun ottamatta luonnonsuojelualueohjelmaan 2025–2040.

Luonnonsuojeluohjelman kohteiden lisäksi on vuosina 2015–2024 suojeltu Veräjämäen lehto (Suomi 100-vuotta -lahjakohde) ja Ulko-Hattu (Lauttasaari-Seuran aloite).

Tällä hetkellä Helsingissä on 80 luonnonsuojelualueita, minkä lisäksi valmistelussa on kuusi aluetta. Helsingin maapinta-alasta on luonnonsuojelualueita 5,2 % ja merialueista 1,0 %.

Luonnonsuojelualueohjelma 2025–2040

Tavoitteet

Helsingin luonnonsuojelualueohjelman 2025–2040 tavoitteena on nostaa luonnonsuojelualueiden osuus vähintään kymmeneen prosenttiin kaupungin rajojen sisäpuolisesta maa-alueiden ja kymmeneen prosenttiin merialueiden pinta-alasta riippumatta maanomistuksesta. Helsingin muissa kunnissa omistamat alueet eivät ole mukana luonnonsuojelualueohjelmassa.

Luonnonsuojelualueohjelman raportti on esityksen liitteenä 1 ja kohdekuvaukset liitteenä 2.

Valmistelu ja osallistaminen

Luonnonsuojelualueohjelman valmistelu aloitettiin vuoden 2023 alussa ja sitä valmisteltiin poikkihallinnollisesti laajassa yhteistyössä. Työhön osallistui luonnonsuojelun, luontotiedon, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen, yleiskaavoituksen, asemakaavoituksen ja maisemasuunnittelun asiantuntijoita kaupunkiympäristön toimialalta. Myös kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan edustaja oli mukana valmistelussa. Ohjelman

valmisteluryhmä kokoontui valmistelun aikana 28 kertaa. Kohteiden valintaa varten kokoontui myös alue-/teemakohtaisia pienryhmiä marras-joulukuussa 2023 ja tammi-toukokuussa 2024. Ryhmät kokoontuivat yhteensä 24 kertaa.

Valmistelua ohjasi kaupunkiympäristön toimialan edustajista koottu ohjausryhmä, jossa oli edustajia ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu -palvelusta, asemakaavoituksesta, maankäytön yleissuunnittelusta sekä yleiset alueet -palvelusta. Ohjausryhmä kokoontui valmistelun aikana seitsemän kertaa. Lisäksi luonnonsuojelualueohjelmaa käytiin esittelemässä kaupunkiympäristön toimialan johtoryhmässä kaksi kertaa valmistelun aikana.

Luonnonsuojelualueohjelman valmistelu käynnistettiin asiantuntijoille ja sidosryhmille suunnatulla aloitusseminaarilla, joka järjestettiin 13.4.2023. Seminaarin tarkoitus oli lisätä tietoa ja ymmärrystä teeman ympäriltä ja pohjustaa ohjelman valmistelua. Seminaariin osallistui noin 100 henkeä.

Ohjelmaluonnoksen valmistelun loppuvaiheessa 3.10.2024 järjestettiin kaikille avoin ohjelman esittely- ja keskustelutilaisuus. Tilaisuudessa esiteltiin ohjelman valmistelun tavoitteet ja prosessi sekä ohjelmaluonnoksen sisältö sekä käytiin keskustelua alue-/teemakohtaisissa pienryhmissä. Tilaisuuteen osallistui noin 80 henkilöä.

Ohjelman luonnosraportti oli nähtävillä verkkosivuilla ja kirjallisesti kommentoitavana 21.10.-4.11.2024. Luonnosraportista saatiin yhteensä 22 yhdistyksen ja 17 yksityishenkilön antamaa kommenttia. Lisäksi kannanotot saatiin Helsingin kaupunginkanslian talous- ja suunnitteluosastolta, Vantaan kaupungilta, Helsingin kaupunginmuseolta, Senaatti-kiinteistöiltä, Metsähallitukselta sekä Uudenmaan ELY-keskukselta.

Kommenteissa kiitettiin ohjelman kunnianhimon tasoa. Osassa kommentteja kyseenalaistettiin se, että ohjelmaan ei sisällytetty kohteita, jotka ovat ristiriidassa olemassa olevien kaavojen kanssa. Lisäksi kommenteissa ehdotettiin useita kymmeniä kohteita lisättäväksi ohjelmaan sekä ohjelman kohteiden laajennuksia. Erilaiset harrastusjärjestöt ilmaisivat huolensa ohjelman vaikutuksista virkistyskäyttöön. Senaatti-kiinteistöt esitti useiden valtion omistamien kohteiden poisjättämistä ohjelmasta.

Kannanottojen perusteella ohjelmasta poistettiin Santahaminan Suurlahden alue, joka on Puolustusvoimien aktiivisessa käytössä, ja siihen lisättiin kolme saarikohdetta, Sipulipaasi, Länsitoukki ja Koirasaari.

Kommenttien ja kannanottojen kooste sekä vastineet niihin on koottu liitteeseen 3.

Rauhoitettavaksi esitettävät kohteet

Helsingin luonnonsuojelualueohjelmaan 2025–2040 sisältyy 98 uutta luonnonsuojelulla rauhoitettavaksi ehdotettavaa maa-alueiden ja sisävesien kohdetta Helsingin kaupungin alueelta. Kohteiden yhteispinta-ala on noin 1 221 hehtaaria. Uusia merialueita ohjelmassa on 22 kohdetta Helsingin kaupungin alueelta. Kohteiden yhteispinta-ala on noin 5 371 hehtaaria. Kohteista 68 on kokonaan Helsingin kaupungin omistuksessa, 23 osittain Helsingin kaupungin omistuksessa ja 29 kokonaan muiden omistuksessa. Ohjelman toteutumisen myötä luonnonsuojelualueiden maapinta-ala nousee 5,2 prosentista 10,9 prosenttiin ja suojeltujen merialueiden pinta-ala nousee 1,0 prosentista 11,7 prosenttiin.

Rauhoitettaviksi ehdotettavien kohteiden valinnassa painotettiin mahdollisuuksien mukaan ensisijaisesti kohteiden merkittäviä luonnonsuojelullisia ja luonnon monimuotoisuusarvoja sekä kohteiden kuulumista Helsingissä heikosti suojeltuun tai harvinaiseen luontoon.

Merkittäviin luonnonsuojelullisiin ja monimuotoisuusarvoihin sisältyivät seuraavat luontoarvoperusteet:

- Merkittävät luonnon monimuotoisuuden keskittymät, perustuen erityisesti lämpökarttatarkasteluun
- Uhanalaiset luontotyypit
- Uhanalaisten ja muiden erityisesti huomioitavien lajien keskittymät

Helsingissä heikosti suojeltua tai harvinaista luontoa ovat eritoten niityt, suot, harjumetsät / kuivat kangasmetsät, erilaiset pienvedet, vedenalainen luonto ja harvinaisimmat uhanalaiset luontotyypit. Lisäperusteina käytettiin kohteiden arvioitua vaikutusta luonnonsuojelualueverkoston ekologiseen toiminnallisuuteen, yhtenäisyyteen ja kytkeytyneisyyteen sekä geologisia arvoja.

Luonnonsuojelualueohjelmaan sisällytettävien alueiden valinnan perusaineistona oli maa- ja pienvesikohteiden osalta Helsingin luontotietojärjestelmästä löytyvät luontotietoaineistot (liite 1, s. 10). Näistä 13:n valikoidun aineiston pohjalta tuotettiin niin sanottu lämpökartta, jossa alue näyttää sitä tummemmalta, mitä enemmän luontoarvoja sille osuu. Lämpökarttaa pitää myös tulkita, sillä valitut luontotiedot ovat osittain päällekkäisiä ja toisaalta lämpökartalla haaleammat alueet voivat olla luontoarvoiltaan hyvinkin merkittäviä esimerkiksi tietojen osittaisten puutteiden vuoksi tai vaikkapa erityisen merkittävän uhanalaisen luontotyypin esiintymisen takia.

Pelkkiin luontoarvoihin perustuneiden tarkastelujen jälkeen valikointia ja rajausten tarkentamista tehtiin kaupungin erilaiset aluesuunnittelu-

tarpeet huomioiden tiiviissä yhteistyössä toimialan eri palvelujen kesken. Rauhoitettavaksi ehdotettavista kohteista jätettiin pääsääntöisesti pois seuraavanlaisia alueita:

- Voimassa olevien ja valmistelussa olevien asemakaavojen alueilla olevat kohteet. Joitain yksittäisten kohteiden osia otettiin kuitenkin asemakaavoituksessa tehdyn yksityiskohtaisen tarkastelun perusteella mukaan rajauksiin, kun arvioitiin, ettei tilanteesta aiheudu ristiriitaa maankäytön suunnittelulle ja toteutukselle.
- Yleiskaavan 2016 rakentamista mahdollistavalla aluevarauksella sijaitsevat kohteet. Joitain yksittäisten aluevarausten osia otettiin kuitenkin yleiskaavoituksessa tehdyn yksityiskohtaisen tarkastelun perusteella mukaan rajauksiin, kun arvioitiin, ettei tilanteesta aiheudu ristiriitaa maankäytön suunnittelulle ja toteutukselle.
- Kartanopuistot ja muut puistoalueet, joille on laadittu tai laaditaan erillinen hoito- ja kehittämissuunnitelma.
- Kohteet, joilla on olemassa tai on suunnitteilla luonnonsuojelun kanssa ristiriidassa olevaa virkistyskäyttöä. Virkistyskäytön muotojen ja tiivistyvän kaupungin virkistyskäyttöpaineen muuttuessa on varauduttava myös tulevaisuuden uusiin käyttötarpeisiin.

Kohderajaukset tarkentuvat lopullisiksi luonnonsuojelualueiden perustamisprosessin yhteydessä, jolloin ne voivat jonkin verran laajentua tai supistua tässä ohjelmassa esitetyistä rajauksista.

Tarkkaan rajattujen kohteiden lisäksi luonnonsuojelualueohjelmassa on niin sanottuja tarkastelualueita Östersundomissa ja saaristossa. Näiden tarkastelualueiden rajaukset ja suojelun tapa tulevat tarkentumaan ennen varsinaista rauhoituspäätöstä maankäytön ja virkistyskäytön suunnittelun ja jatkoselvitysten myötä. Ohjelmassa on myös kaksi pistemäistä kohdetta: Melkki ja Töölönlahti. Melkin maankäytön suunnittelua ei vielä ole tehty ja sen luontoarvoja tulee vielä selvittää perusteellisemmin myös ympäröivän merialueen osalta. Töölönlahden alue puolestaan on erilaisten valtakunnallisesti ja kansainvälisestikin merkittävien arvojen keskittymä, jossa luontoarvojen suojelun tavat ovat vielä ratkaisematta.

Merelliset luonnonsuojelualueet

Merialuekohteiden valinta perustui ensisijaisesti paikallisesti ekologisesti merkittäviin vedenalaisiin meriluontoalueisiin (PEMMA), jotka on arvioitu myös kansallisesti merkittäviksi. PEMMA-alueet ovat biologisesti monimuotoisia vesialueita, joita luonnehtivat ainutlaatuisuus, harvinaisuus sekä huomattava edustavuus. Ne ovat erityisen tärkeitä uhanalaisille tai taantuville lajeille ja luontotyypeille sekä keskeisiä tiettyjen lajien elinkierron kannalta. Lisäksi PEMMA-alueet sisältävät usein usei-

ta harvinaisia vedenalaisen meriluonnon luontotyyppejä ja matalia vesialueita, joissa monimuotoisuus korostuu.

Merialuekohteiden valinnassa huomioitiin myös arvokkaat rantaluontotyytit sekä mahdollisuuksien mukaan luonnontilaiset rannat. Näillä alueilla rantojen monimuotoisuus tukee sekä vedenalaista että rantaluontoa, ja ne ovat tärkeitä lajiston ja maisema-arvojen kannalta. Monet PEMMA-alueet on lisäksi tunnistettu maakunnallisesti tärkeiksi linnustoalueiksi (MAALI), mikä lisää niiden ekologista ja suojellista arvoa.

Luonnonsuojelualueohjelmaan 2025–2040 sisällytettiin PEMMA-alueiden lisäksi pistemäisenä merialuekohteena Töölönlahti, joka on arvokas lintujen pesimä- ja levähdyspaikka tiiviisti rakennetussa kaupunkimiljöössä.

Merellisten luonnonsuojelualueiden rajauksissa otettiin huomioon muun muassa pienvenesatamat, rakennetut rannat ja yleiset uimarannat sekä tiedossa oleva ja tuleva ranta- ja merialueiden käyttö, kuten virkistyskäyttö, liikenne, kalastus ja alueen infrastruktuurin kehitys. Rajauksilla pyrittiin turvaamaan vedenalaisen luonnon monimuotoisuus samalla säilyttäen alueiden toiminnallinen käyttö niin nykyisiin kuin tuleviinkin tarpeisiin.

Merellisten luonnonsuojelualueiden tavoitteena on suojella meriluontoa ja merellisiä elinympäristöjä, kuten meriruohoniittyjä ja riuttoja, sekä rantoja ja saaria, jotka ovat elintärkeitä niin vedenalaisille kuin rantaekosysteemeille. Näillä alueilla voidaan rajoittaa toimintaa, kuten liikuttamista ja ankkurointia, erityisesti lintujen pesimäkausina tai merenpohjan luontoarvojen suojelemiseksi.

Toisaalta suojelualueilla sallitaan edelleen merkittävä osa virkistystoiminnasta, kuten soutaminen, melonta, uiminen, leiriytyminen ja virkistyskalastus, mikäli ne eivät vaaranna alueen luontoarvoja. Luonnonsuojelulain ja hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaiset toimenpiteet mahdollistavat suojelutavoitteiden ja alueiden kestävä käytön yhteensovittamisen.

Vaikutusten arviointi

Ohjelman vaikutuksia arvioitiin kattavasti virkatyönä useasta eri näkökulmasta, joita olivat luontovaikutukset, vaikutukset maankäyttöön ja virkistykseen, sosiaaliset vaikutukset sekä lapsivaikutukset.

Luontovaikutukset

Lähtökohtaisesti luonnonsuojelualueiden pinta-alan suureneminen on luontoarvojen kannalta hyödyllistä. Näin on erityisesti kohteilla, joilla

kyseiselle luontotyyppille ominainen lajisto hyötyy siitä, että alue jää luonnontilaan. Kaikkien perinnebiotooppien luontoarvojen säilyminen puolestaan vaatii toisteisia käsittelyjä, joka voi olla niittoja tai laidunnusta taikka molempia.

Luonnonsuojelualueiden perustamisella saattaa paikoin olla myös haitallisia vaikutuksia, jos niiden perustaminen aiheuttaa olennaista käyttöpaineen ja kävijämäärän kasvua. Tällöin maaston kulumisen todennäköisesti lisääntyy monin paikoin, ja erityisen kulumisherkillä alueilla haittavaikutukset voivat olla nopeita ja rajuja. Erityisen kulumisherkkiä ovat esimerkiksi lehtojen pohjakasvillisuus ja kallioalueet. Maaston kulumiseen tulee varautua ennakoivasti kohteiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa, ja käytännössä erilaisilla kulkua ohjaavilla rakenteilla ja opastuksella.

Suojelualueiden vaikutukset meriluontoon ovat myönteisiä ja monitasoisia. Välittömät vaikutukset, kuten merenpohjan koskemattomuuden lisääntyminen ja arvokkaiden elinympäristöjen säilyminen, vahvistavat meriekosysteemin toimintaa. Välilliset vaikutukset, kuten kalakantojen elpymisen ja vedenlaadun paraneminen, näkyvät pidemmällä aikavälillä ja voivat kumuloitua ajan myötä, lisäten meriekosysteemien palautumiskykyä ja biologista monimuotoisuutta. Suojelun vaikutukset voivat olla pysyviä, kuten harvinaisten luontotyyppien ja lajien elpymisen, tai väliaikaisia, kuten ihmistoiminnan aiheuttamien paineiden vähenemisen tietyillä alueilla.

Vaikutukset maankäytön ja virkistystarpeisiin

Tulevissa yleiskaavoissa rakentamisen paineet suuntautuvat entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Suurin osa ohjelman kohteista sijaitsee virkistysalueilla. Virkistyskäyttöön kohdistuvat vaikutukset ovat siten ohjelman tärkeimpiä vaikutuksia.

Tihentävä luonnonsuojelualueiden verkko lisää ympäristön muokkaamisen tarvetta niiden ulkopuolisella virkistysalueella. Mitä monimuotoisempaa virkistyskäyttöä rauhoitusmääräykset mahdollistavat, sitä vähemmän käyttöpainetta siirtyy luonnonsuojelualueiden ulkopuolelle. Luonnonsuojelualueille investoimalla myös niille voidaan toteuttaa uusia luontopalvelurakenteita. Alueiden houkuttelevat reitit lisäävät kävijämääriä.

Luonnonsuojelualueohjelma on laaja ja vaikutuksiltaan pitkäaikainen ja pysyvä suunnitelma. Virkistyskäyttöön ja maankäytön suunnitteluun liittyvien vaikeasti ennakoitavien ja keskenään mahdollisesti ristiriitaisten tarpeiden huomioimiseksi korostuu luonnonsuojelualueohjelmakaudella virkistystarpeiden kokonaisuuden suunnittelu yhdessä kaupunkiympäristön toimialan eri palveluissa ja yhteistyö rauhoituspäätösten valmistelussa.

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettavien alueiden pinta-alan nostaminen esitettyyn laajuuteen edellyttää selvästi nykyistä laajempaa ja tiiviimpää yhteistyötä sekä toimialan että kaupunkikonsernin sisällä. Aikaisempi tilanne, jossa luonnonsuojelualueiden osuus ja kokonaispinta-ala suhteessa kaupungin viher- ja virkistysalueiden kokonaisuuteen on ollut merkittävästi pienempi, on mahdollistanut esimerkiksi teknisen infrastruktuurin ja liikuntapalvelujen tarpeiden suunnittelun ja sijoittamisen selvästi vapaammin kuin mikä tulevaisuudessa on mahdollista.

Sosiaaliset vaikutukset ja terveysvaikutukset ja lapsivaikutukset

Luonnonsuojelualueilla on myönteisiä sosiaalisia ja terveysvaikutuksia. Luonnonsuojelualueet ovat tärkeitä myös oppimisympäristöjä ja luontosuhteen vahvistajia. Lapset hyötyvät luonnossa oleskellessaan myös suorasta kontaktista maaperään, mikä edistää vastustuskykyä.

Rauhoitusmääräykset saattavat rajoittaa alueen käyttöä mm. päiväkotiryhmiltä. Luonnonsuojelualueita perustettaessa onkin syytä selvittää paikallisten lasten ja nuorten tarpeita ja tottumuksia luontoalueiden käyttäjinä.

Vaikutukset meri- ja ranta-alueiden käyttöön

Arvioiden mukaan Helsingin saariston käyttöpaine kasvaa tulevaisuudessa puolitoistakertaiseksi nykytilaan verrattuna. Luonnonsuojelualueohjelmassa esitetyt merialueet ovat laajoja ja vaikutusten arviointi on niiden mittakaavaan nähden vielä alustavaa. Laajojen suojelualueiden toteutus voi vaikuttaa meri- ja ranta-alueiden käyttöön tavoilla, joita ei vielä pystytä tarkasti arvioimaan. Merellisiä suojelualueita perustettaessa varaudutaan huolelliseen vaikutusten arviointiin ja jatkosuunnitteluun.

Helsingin merellisen strategian mukaisesti alueiden käyttöä suunnitellaan kokonaisvaltaisesti, mikä sisältää rantojen ja saariston vastuullisen suunnittelun ja käytön. Helsinki on sitoutunut vaalimaan meriluontoaan ja huomioimaan myös herkän saaristoluonnon, ja osallistumaan aktiivisesti Itämeren suojelutyöhön.

Rauhoituspäätösten valmistelussa tutkitaan huolellisesti vaikutukset esimerkiksi vesiliikenteeseen, uusiutuvan energian tuotantoon, virkistyspalveluihin ja yhteiskuntateknisten rakenteiden kehitykseen. Suunnitellut alueet sisältävät Yleiskaava 2016:n ja "Merellinen Helsinki" -teemakartan kehityskohteita, kuten saarikohteita ja rantareittisuuksia. Suojelualueiden toteutus ei estä yleiskaavan ja strategian mukaista kehitystä.

Vedenalaisen luonnon suojelemiseksi perustettavien alueiden vaikutus merelliselle virkistykselle ei välttämättä ole merkittävä. Virkistyskäytön osoitettujen saarten rantautumismahdollisuudet turvataan ja ankurointirajoituksia sovelletaan tarkkarajaisesti. Lintuluodoilla mairin-nousu ja lähestyminen pesimäaikana on kielletty, mutta tällaisia alueita sisältyy ohjelmaan vain vähän.

Toteuttamissuunnitelma ja sen vaatimat resurssit

Ohjelman toteuttaminen ja seuranta

Ohjelmakohteiden valmistelu suojelualueiksi tehdään yhteistyössä kaupungin useiden toimijoiden kanssa ympäristöpalvelujen ollessa päävastuussa. Aikataulu sovitetaan yhteen muun maankäytön suunnittelun kanssa siten, että samoissa kaupunginosissa tehdään samaan aikaan sekä uusien luonnonsuojelualueiden valmistelua että muuta suunnittelua. Näin luonnonsuojelualueiden valmistelu nivoutuu oikea-aikaisesti osaksi ympäröivän kaupungin suunnittelua. Maankäytön suunnittelun lisäksi valmistelun aikatauluun vaikuttavat kohteen ennalistamisen ja luonnonhoitotoimien aloittamisen kiireellisyys sekä opasteiden ja virkistysrakenteiden toteuttamisen kiireellisyys esimerkiksi kulumisen ehkäisemiseksi.

Luonnonsuojelualueohjelman etenemistä seurataan toteutuneiden kohteiden lukumäärän ja pinta-alan mukaan vuosittain.

Toteuttamisen kustannukset

Luonnonsuojelualueohjelman toteuttaminen lisää resurssitarpeita paitsi ympäristöpalveluille, myös muille kaupungin palveluille, sillä luonnonsuojelualueita sekä niiden hoito- ja käyttösuunnitelmia valmistellaan jatkossa aiempaa enemmän eri palvelujen yhteistyössä. Merellisten suojelualueiden perustamiselle sekä hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimiselle ei ole tällä hetkellä henkilöresurssia lainkaan. Uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen lisää myös tarvetta luontovalvontaan, joka on toteutettu Helsingissä tähän asti Staran palkkatyönä.

Luonnonsuojelupinta-alan kaksinkertaistaminen maa-alueilla ja kymmenkertaistaminen merialueilla edellyttää huomattavia lisäresursseja. Lisäksi olemassa olevien luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia tulee toteuttaa ja päivittää samaan aikaan, kun valmistellaan uusien luonnonsuojelualueiden perustamista. Ympäristöpalvelujen tarvitsema lisäresurssi on maa-alueilla sijaitsevien kohteiden osalta 3 henkilötyövuotta ja merialuekohteiden osalta 2 henkilötyövuotta. Ohjelman määrätietoinen toteuttaminen edellyttää, että nämä henkilöresurssit ovat käytettävissä vuoden 2026 alusta.

Luonnonsuojelualueohjelman toteuttaminen edellyttää lisäksi konsultti-toita ja investointeja, joita tarvitaan hoito- ja käyttösuunnitelmien laatimiseen sekä alueiden virkistyskäytön kehittämiseen ja toteutukseen. Kaikilla mantereen luonnonsuojelualueilla joudutaan myös tekemään vuosittain kunnossapitotoimia.

Alla olevassa taulukossa on esitetty arvio luonnonsuojelualueohjelman toteuttamisen kustannuksista tuhansina euroina aluetyypeittäin ja kustannuslajeittain vuoden 2024 kustannustason mukaan. Erityyppisten alueiden määriin sisältyvät vain kaupungin omistamat sekä kaupungin ja muiden omistajien yhteiset alueet. Hoito- ja käyttösuunnitelma (taulukossa "Hks") on päivitettävä osalle ohjelmakohteista vielä saman ohjelmakauden aikana, mikä on huomioitu hoito- ja käyttösuunnitelmien kustannusarviossa.

Aluetyyppi	Kpl	Investoinnit	Kunnossapito	Hks	Luonto-seurannat
Kasvillisuuskohte	15	150–300	200–400	30–50	10–30
Vaativa metsäalue	27	150–350	100–200	40–70	10–30
Muu metsäalue	16	100–200	50–150	10–40	5–15
Lintuvesi	1	200–800	800–1 200	60–80	20–70
Virtavesi	7	150–450	100–500	30–70	40–60
Luoto	8	5	10	10	5
Saari	1	20–60	50–150	30–50	15–25
Merialue	12	20–400	10–800	20–80	20–50

Ohjelmakauden aikana luontoseurantojen kustannukset ovat 1,1–2,7 miljoonaa euroa, hoito- ja käyttösuunnitelmien kustannukset 3,1–6,6 miljoonaa euroa, investointien kustannukset 9,5–26,0 miljoonaa euroa ja kunnossapidon kustannukset 8,3–28,3 miljoonaa euroa. Kuudentoista vuoden aikana kokonaiskustannukset ovat vuoden 2024 kustannustason mukaan 22,0–63,6 miljoonaa euroa.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 8 luvun 1 § 1 kohdan mukaan kaupunginhallitus asettaa kaupungin toimielimille, keskushallinnolle ja toimialoille tavoitteita ja seuraa niiden toteutumista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi
Katri Backman, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 09 310 37840
katri.backman(a)hel.fi
Jouni Heinänen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 52506

14.01.2025

Asia/4

jouni.heinanen(a)hel.fi
Tuukka Linnas, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37308
tuukka.linnas(a)hel.fi
Kaisa Pajanen, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 31521
kaisa.pajanen(a)hel.fi
Mari Savela, tutkija, puhelin: 09 310 23830
mari.savela(a)hel.fi
Laura Walin, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 33250
laura.walin(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040, raportti
- 2 Luonnonsuojelualueohjelma 2025-2040, kohdekuvaukset
- 3 Kooste kannanotoista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Kannanottajat

Kaupunginkanslian talous-
ja suunnitteluosasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Tiedoksi

KUVA
KASKO

14.01.2025

Asia/5

5

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Töölön ala-aste, tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12913)

HEL 2023-009315 T 10 03 03

Hankennumero 4564_11, projektinumero 0000010

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 14.1.2025 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12913 (liite 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 14. kaupunginosan (Taka-Töölö) korttelin 486 tonttia 1.

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville.
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet esitettyihin huomautuksiin. Päätösasiakirjat ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:
- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Kaavaratkaisun tarkoituksena on mahdollistaa koulutilojen laajentaminen uudella 1-kerroksisella lisärakennuksella tontin luoteiskulmassa. Kaavaratkaisussa on erityisesti pyritty ratkaisemaan koulun laajentumisesta aiheutuva tilantarve siten, että koululle jäisi tarkoituksen mukainen piha. Rakennusten yhteenlaskettu asemakaavan mukainen kerrosala on 4300 k-m². Uutta julkisen tilan kerrosalaa tulee 360 k-m².

Asemakaavan tavoite on mahdollistaa koulun laajennus erilliseen uudisrakennukseen piha-alueelle nykyisten piharakennusten tilalle. Samalla suojellaan asemakaavalla nykyinen päärakennus. Tavoitteena on lisätä kasvillisuutta pihalla sekä säilyttää kadun vehreys pitkissä katunäkymissä. Uudisrakennuksen suunnittelussa tavoitellaan kaupunkivallisesti laadukasta ratkaisua, joka ei aiheuta väliaikaista tai suljetun katutilan vaikutelmaa.

Pihan muutostöiden tavoitteena on parantaa pihan käytettävyyttä sekä sovittaa käyttäjien toiminnalliset tarpeet ja kaupunkikuvalliset tavoitteet yhteen.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan (KASKO) laatimassa tarveselvityksessä on todettu alueen lapsimäärän ja täten myös koulupaikkojen tarpeen kasvu. Jotta tarpeeseen voidaan vastata, koulu tarvitsee lisää opetustiloja. Kaavoitusprosessin aikana on tunnistettu tontilla sijaitsevien puiden merkitys osana vehreää katunäkymää Töölönkadulla. Puiden kasvutilan mahdollistaminen sekä omalla että naapuritonteilla on määrittänyt paljolti rakennuksen sijoitusmahdollisuudet. Naapuritonttien kanssa on käyty vuoropuhelua kouluhankkeen ratkaisuihin.

Kaavaratkaisulla mahdollistetaan oppilasmaidon lisääminen 20 paikalla, jolloin Töölön alakoulussa olisi 450 oppilasmaidetta. Julkisten lähipalveluiden saatavuus paranee.

Nykyiset piharakennukset puretaan. Osa olemassa olevasta puustosta voidaan joutua uusimaan.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edistää kaupunkistrategian tavoitetta, siinä että kaikki koulut ovat hyviä kouluja ja sujuva polku varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja toiselle asteelle toimii. Tavoitteen onnistumisen edellytyksenä on toimivat ja terveelliset tilat, jonka kaavaratkaisu mahdollistaa.

Lisäksi kaupunkistrategian tavoitteet kehittää kaupunkirakennetta kestävästi, ensisijaisesti uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä huomioiden alueiden erityispiirteet toteutuu tässä kaavaratkaisussa.

Nyt laadittu kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan (2016) mukainen.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Tontilla sijaitsee nykyisin vuonna 1906 Theodor Höijerin suunnittelema Töölön ala-asteen (ent. kansakoulun) koulurakennus. Koulu on osa Taka-Töölön kerrostaloaluetta, joka luetaan valtakunnallisesti merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin. Koulun tontti kuuluu myös maakunnallisesti merkittäväksi rakennetuksi ympäristöksi luokiteltuun Helsingin empirekeskusta ja kivikaupunki -kokonaisuuteen. Koulurakennusta on laajennettu 1950-luvulla kaupunginarkkitehti Lasse Björkin toimesta. Rakennuksen kattomuoto on muutettu ja rakennusta korotettu sekä juhlasali korvattu alkuperäistä suuremmalla.

Nykyiset kaksi piharakennusta, yksi asuinrakennus ja WC-rakennus, on rakennettu niin ikään 1950-luvulla. Tontilla ei ole autojen pysäköinti-paikkoja. Rakennuksen huoltoliikenne tapahtuu Sibeliuksenkadulta.

Alueella voimassa olevat asemakaavat/

Alueella on voimassa asemakaava 8044 (21.08.1980).

Voimassa olevassa asemakaavassa (1980) alue on merkitty opetus-toimintaa palvelevien rakennusten korttelialueeksi (YO).

Päärakennuksen rakennusoikeudeksi on merkitty 3780 ja piharaken-nukselle 160 kerrosneliötä. Tontin koillis- ja lounaisreunat on osoitettu istutettavaksi alueeksi jossa tulee olla puita ja pensaita. Rakennuksia koskee julkisivupinnan ja vesikaton leikkauskohtien enimmäiskorkeu-det. Lisäksi kaavaa on ns. kaksitasokaava joka mahdollistaa uudisra-kentamiseen verrattavia toimenpiteitä kaavassa annettujen ehtojen mukaisesti.

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaavoitus on tullut vireille kaupungin aloitteesta. Asemakaavoitus on aloitettu tilat-palvelun ja KASKO-toimialan pyynnöstä.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta aiheutuu kaupungille kustannuksia. Koulun uudisrakennuksen ja laajennuksen rakennuskustannukset täs-mentyvät hankesuunnittelun yhteydessä. Alustavien arvioiden mukaan päärakennuksen hankkeen ja uudisrakennuksen kustannusarviot ovat yhteensä n. 21,2 miljoonaa euroa. Lisäksi nykyisten rakennusten pur-kukustannuksiksi on arvioitu n. 0,1 milj. euroa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista, viranomais- ja asiantunti-jatahojen lausunnoista, kaavan valmisteluaikana saaduista kannano-toista, osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomau-tuksiin.

Viranomais- ja asiantuntijayhteistyö

Valmistelu on tehty yhteistyössä kaupunkiympäristön toimialan eri taho-jen kanssa. Valmistelun aikana on tehty yhteistyötä lisäksi seuraavien viranomais- ja asiantuntijatahojen kanssa:

- kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala/Pelastuslaitos

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo

Kaupunginmuseo esittää koulunpäärakennusta suojeltavaksi ja merkittäväksi suojelumerkinnällä. Muissa viranomaisien kannanotoissa ei ole huomautettavaa. Vastineet kannanottoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Mielipiteet

OAS-aineistosta saapui kirjallisia mielipiteitä 4 kpl.

Osallisten mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat uudisrakennuksen korkeuteen, julkisivuihin, rakennuksen muotoon, pihan kokoon ja vehreyteen.

Mielipiteissä esitetyt asiat on huomioitu kaavan tavoitteet huomioiden. Uudisrakennuksen korkeus on määrätty yksikerroksiseksi, arkkitehtuuri tulee sovittaa arvokkaaseen kaupunkikuvaan, tontin vehreyttä edistää viherkerrointyökalan käyttö, Töölönkadun katuvehreyden säilyminen varmistetaan määräämällä tontin reunaan istutettava ja tarvittaessa uudistettava puurivi. Vastineet mielipiteisiin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §)

Kaavaehdotus oli julkisesti nähtävillä (MRL 65 §) 19.8.2024–17.9.2024.

Kaavaehdotuksen nähtävälle asettamisesta on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla.

Kaavaehdotusta koskevia muistutuksia saapui 1 kpl.

Muistutuksessa huomautukset liittyivät lintujen elinoloihin ja turvallisuuden sekä kritiikkiin vastineen sisällöstä, kaupungin organisaation eri palveluiden toimivallan ja tehtävien epäselvästä jakautumisesta.

Lausuntoja saatiin seuraavilta viranomais- ja asiantuntijatahoilta:

- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/Kaupunginmuseo

Lausunnossa esitetty huomio kohdistui rakennuksen suojelumerkintään ja sen huojentamiseen erityisen arvokkaasta rakennuksesta (sr-1) arvokkaaksi suojeltavaksi rakennukseksi (sr-2). Vastineet lausuntoihin on esitetty vuorovaikutusraportissa.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin. Kaavakartan merkintöi-

hin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen. Tehdyt muutokset ovat luonteeltaan vähäisiä, joten kaavaehdotusta ei ole ollut tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu rakennuksen omistajan (tilat-palvelu) kanssa. Rakennuksen omistaja on lisäksi käynyt omia keskusteluita naapuritonttien kanssa .

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Thuy Pham-Linko, suunnittelija, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37218
thuy.pham-linko(a)hel.fi
Sinikka Lahti, tiimipäällikkö, asemakaavoitus, puhelin: 09 310 37478
sinikka.lahti(a)hel.fi
Teemu Metsälä, projektijohtaja, tilapalvelut, puhelin: 09 310 24396
teemu.metsala(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12913 kartta, päivätty 14.1.2025
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12913 selostus, päivätty 14.1.2025
- 5 Havainnekuva
- 6 Töölön ala-asteen viitesuunnitelma, 18.11.2024
- 7 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 7 k)
- 8 Suojelukohteet
- 9 Tilastotiedot
- 10 Tehdyt muutokset
- 11 Vuorovaikutusraportti 19.8.2024, täydennetty 14.1.2025
- 12 Osa päätöshistoriaa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

14.01.2025

Asia/5

Ote

Ne OAS-vaiheessa mieli-
piteensä esittäneet, jotka
ovat ilmoittaneet osoit-
teensa

Ne muistutuksen esittä-
neet, jotka ovat ilmoitta-
neet osoitteensa

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täy-
täntöönpano

Liite 11

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
18.9.2024

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö 11.12.2023

14.01.2025

Asia/6

6

Kaupunkiympäristölautakunnan esitys kaupunginhallitukselle, Länsi-Pakilan pientaloalue 2023 tarkistettu asemakaavan muutosehdotus (nro 12916)

HEL 2023-002522 T 10 03 03

Hankennumero 6244_2

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta esittää kaupunginhallitukselle

- 14.1.2025 päivätyn asemakaavan muutosehdotuksen nro 12916 (liite nro 3) hyväksymistä. Asemakaavan muutos koskee 34. kaupunginosan (Pakila, Länsi-Pakila) korttelin 34068 tonttia 21, korttelin 34078 tonttia 12, korttelin 34080 tonttia 8, korttelin 34083 tonttia 14, korttelin 34084 tonttia 30, korttelin 34085 tontteja 2 ja 9, korttelin 34087 tonttia 3, korttelin 34088 tonttia 35, korttelin 34089 tonttia 30, korttelin 34090 tonttia 5, korttelin 34097 tontteja 52–53, korttelin 34136 tonttia 9, korttelin 34137 tonttia 36, korttelin 34139 tonttia 15, korttelin 34143 tontteja 1 ja 14, korttelin 34147 tonttia 6, korttelin 34153 tonttia 27, korttelin 34157 tonttia 18, korttelin 34159 tonttia 21, korttelin 34162 tontteja 17–18, korttelin 34163 tonttia 18, korttelin 34166 tonttia 9, korttelin 34168 tonttia 13 sekä puistoaluetta.

Lisäksi lautakunta päättää

- ettei ehdotusta aseteta uudelleen nähtäville
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluaikana esitettyihin mielipiteisiin, kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloaikana saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-002522>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos Länsi-Pakilassa kattaa 27 tonttia, joilla on nykyisin erillispientaloja, rivitaloja sekä asuin-, liike- ja toimistorakennuksia.

Kaavaratkaisu mahdollistaa tonttien tehostamisen asuinrakennuksilla, joustavasti erilaisia rakennustyyppisiä käyttäen. 26 tontilla tehokkuusluku nousee pääosin $e = 0,4$:ään. Korkein mahdollinen kerrosluku on kaksi. Yhdellä Pakilantien varren suunnitteluperiaatteiden tehostamisen vaikutusalueella sijaitsevalla tontilla tehokkuusluku nousee $e = 0,5$:een, kerrosluku on enintään kaksi ja pääkäyttötarkoituksen mukaisia tiloja on myös mahdollista osoittaa ullakkokerrokseen.

Tämän kaavamuutoksen tavoitteena on kehittää Länsi-Pakilaa siten, että vanhan pientaloalueen kerroksellinen rakennushistoria ja vehreä puutarhamaisuus säilyvät. Asemakaavamuutoksella mahdollistetaan taas uuden kerrostuman syntyminen Pakilalle tyypilliseen tapaan, vähitän limittymällä.

Asemakaavamuutoksen mahdollistamat uudisrakennukset ovat samaa mittakaavaa, kuin Pakilassa jo on, ja lisäksi uusia asuntotyyppisiä mahdollistetaan mahdollisuudella tutkia päällekkäisiä asuntoja. Näin monipuolistetaan asuntokantaa muuttamatta alueen pientaloluonnetta.

Kaavaratkaisu toteuttaa johdonmukaisesti yleiskaavaa ja Länsi-Pakilan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteita.

Uutta laskennallista asuntokerrosalaa muutoksessa muodostuu 4 920 k-m² ja se jakautuu tasaisesti koko kaupunginosan alueelle. Asukasmäärän lisäys on laskennallisesti noin 120 henkeä.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisun tavoitteena on mahdollistaa pientaloalueen tonttien tiivistäminen yleiskaavan hengessä. Kaavamuutoksen tavoitteet perustuvat Länsi-Pakilan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteiden (Kylk 24.5.2022) ja yleiskaavan tavoitteisiin.

Kaupunginvaltuusto on 13.10.2021 hyväksynyt uuden Kasvun paikka - Helsingin kaupunkistrategian 2021–2025. Kaavaratkaisu edesauttaa kaupunkistrategian tavoitteiden toteutumista uudistamalla ja täydentämällä olemassa olevaa rakennettua ympäristöä kestävästi huomioiden alueen erityispiirteet.

Kaavaratkaisu on Helsingin yleiskaavan 2016 mukainen.

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi alueen asemakaavan muuttamisen perusteeksi Länsi-Pakilan täydennysrakentamisen suunnitteluperiaatteet (Kylk 24.5.2022) jatkosuunnittelun pohjaksi.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Suunnittelualueen tonteilla sijaitsee alueelle tyypillistä, ikärakenteeltaan kerroksellista pientalorakentamista. Osa muutosalueen tonteista on rakentamattomia. Tonteilla ja kadun varsilla oleva vehreys on merkittävä alueellinen ominaispiirre. Asemakaavamuutosalueeseen sisältyy asuinrakennusten korttelialuetta (A) ja 100 m² katualuetta.

Alueella on voimassa useita asemakaavoja vuosilta 1960–2007. Kaavat ovat pääasiassa pientalokaavoja, joissa rakennustehokkuus on pääosin $e=0,25$, korkein sallittu kerrosluku II, tonttien reunassa on istutettava vyöhyke. Tonteilla on merkintä lisärakentamisoikeudesta, jossa kerrosalan lisäksi saa rakentaa autonsuojan 20 m²/asunto ja varastotilaa 5 m²/asunto.

Korttelialueet ovat yksityisomistuksessa. Kaavaratkaisu on tehty hakemusten johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijoiden kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia. Kaavaratkaisu nostaa alueen arvoa.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaihana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaihana saaduista viranomaisten kannanotoista ja osallisten mielipiteistä sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- Museovirasto
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala/ kaupunginmuseo

Viranomaisen kannanotto osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistui yleisten vesihuoltolinjojen huomioimiseen maankäytön suunnittelussa, jossa tulee varmistaa riittävät tilavaraukset vesihuollon putkille ja laitteille sekä selvittää mahdollisten johdotus- ja johtokujajärjestelmien tarve. Lisäksi muistutetaan 1.11.2022 voimaan astuneista jätehuoltomääräyksistä sekä jätehuollon

käytännön järjestämiseen liittyvä seikka, jossa erilliskierrätysvelvoitteet ovat laajentuneet koskemaan myös pientaloalueita. Kannanotoissa esitetyt asiat on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että johtokujamerkinnet on esitetty kaavakartalla.

Mielipiteet

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä valmisteluaineistosta kohdistuivat kaavamuutoksen suunnitteluperiaatteiden ja yleiskaavan mukaisuuteen, kaavamuutosalueen rajaukseen, pientaloalueen omaleimaisuuden säilymiseen, tehokkuuden nostamiseen, pihojen vehreyteen, olevan kasvillisuuden ja eläimistön muuttumiseen, liikenteen, pysäköinnin ja lumitilojen järjestämiseen sekä lämmitysratkaisuihin, palveluihin ja rakennussuojeluun. Mielipiteissä kiinnitettiin huomioita kaavamuutoksen käyttötarkoituksmerkintään, päällekkäisten asuntojen mahdollistamiseen ja asuntomäärään, kerroslukuun, kerros- ja rakennuskorkeuteen, rakennusalaan ja rakentamisen etäisyyteen rajoista, istutettavan alueen osan laajuuteen, kaavamuutoksen sosiaaliin ja taloudellisiin vaikutuksiin sekä vaikutuksiin elinoloihin. Lisäksi kommentoitiin kaavamuutokseen osallistumista sekä vuorovaikutusta. Osa mielipiteistä kohdistui asemakaavamuutosalueen ulkopuolelle.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä kaavan tavoitteiden salimissa rajoissa. Kaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa alueen tehostuminen alueen ominaispiirteet huomioiden kaavamuutosta hakeneiden kiinteistönomistajien toiveiden ja yleiskaavan sekä suunnitteluperiaatteiden tavoitteiden mukaisesti.

Kirjallisia mielipiteitä saapui 65 kpl.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 20.8.–18.9.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetetty kirje ulkokuntalaiselle maan omistajalle / maan haltijalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 5 muistutusta.

Muistutuksissa esitetyt huomautukset kohdistuivat rakentamisen mitta-kaavaan pientaloalueella, luontoarvoihin, vehreyteen ja viherrakentamiseen, liikenteeseen, rakennusten sijoitteluun tontilla ja rakentamisen kulttuuriympäristövaikutuksiin ja sosiaaliin vaikutuksiin.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat alu-

14.01.2025

Asia/6

een arkeologisen historian käsittelyyn ja kunnallisteknisten järjestelmien tilantarpeeseen.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)
- kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala / kaupunginmuseo

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksista ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Kaavan tavoitteet huomioon ottaen, kaavaehdotusta ei ole tarkoituksenmukaista muuttaa julkisen nähtävilläolon yhteydessä esitettyjen huomautusten johdosta.

Kaavakartan merkintöihin ja määräyksiin ei tehty julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia. Muuhun aineistoon tehtiin muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohtaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Toimivalta

Kaavaratkaisun hyväksymisestä päättää kaupunginvaltuusto.

Jatkotoimenpiteet

Kaavaratkaisusta ei maanomistajille koidu merkittävää hyötyä, joten kaupunginhallituksen 26.4.2021 (§ 310) tekemän päätöksen mukaiselle maankäytösopimusmenettelylle ei ole tarvetta.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Stella Vahteristo, arkkitehti, puhelin: 09 310 56003
stella.vahteristo(a)hel.fi
Antti Varkemaa, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37053
antti.varkemaa(a)hel.fi

Liitteet

1 Sijaintikartta

14.01.2025

- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12916 kartta, päivätty 14.1.2025
- 4 Asemakaavan muutosehdotuksen nro 12916 selostus, päivätty 14.1.2025
- 5 Tilastotiedot
- 6 Vuorovaikutusraportti 20.8.2024, täydennetty 14.1.2025
- 7 Osa päätöshistoriaa

Oheismateriaali

- 1 Mielenpiteet 1-63
- 2 Salassa pidettävä (Julkl (621/1999) 24.1 § 23 k)
- 3 Salassa pidettävä (Julkl (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 4 Muistutukset

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Hakijat / hakijoiden edustajat

Ne mielenpiteensä esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Ne muistutuksen esittäneet, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

KYMP Myyntilaskut

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 6

Tiedoksi

Kaupunginkanslia tiedoksianto

Päätöshistoria

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Kulttuuripalvelukokonaisuus Kaupunginmuseo
18.9.2024

7

Sirrikuja 1 asemakaavan muuttaminen (nro 12928)

HEL 2023-015996 T 10 03 03

Hankenumbero 1501_19

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää

- hyväksyä 14.1.2025 päivätyn asemakaavan muutoksen piirustuksen nro 12928 (liite nro 3). Asemakaavan muutos koskee 47. kaupunginosan (Mellunkylä, Kontula) korttelin 47164 tonttia 6
- antaa vuorovaikutusraportista ilmenevät vastineet valmisteluajana esitettyihin kannanottoihin sekä julkisena nähtävilläoloajana saatuihin lausuntoihin ja muistutukseen. Päätösasiakirjat ja vuorovaikutusraportti ovat luettavissa kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa, Työpajankatu 8 (puh. 09 310 22111), sekä internet-sivuilla:

<https://paatokset.hel.fi/fi/asia/hel-2023-015996>

- ilmoittaa päätöksestään ja vuorovaikutusraportista muodostuvan MRL 65 §:n mukaisen kunnan perustellun kannanoton niille kaavasta muistutuksen tehneille, jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa.

Esittelijän perustelut

Kaavaratkaisun keskeinen sisältö

Asemakaavan muutos (kaavaratkaisu) koskee tonttia, joka sijaitsee osoitteessa Sirrikuja 1, Kontulan eteläpuoleisella Kurkimäen teollisuusalueella. Tontilla sijaitsee kaksikerroksinen teollisuusrakennus, jonka käyttötarkoitus muutetaan toimitilaksi. Kaavaratkaisu mahdollistaa, että olemassa olevaa teollisuus- ja varistorakennusta voidaan hyödyntää nykyistä joustavammin ja tehokkaammin monessa käyttötarkoituksessa erilaisina toimitiloina. Kaavaratkaisu on tehty, koska nykyisen asemakaavan käyttötarkoitusmerkintä ei enää vastaa tontin nykyistä käyttöä eikä alueen tarpeita. Uutta toimitilakerrosalaa syntyy saman verran kuin rakennusoikeutta oli tontilla ennestään, tontin tehokkuusluku säilyy siten $e=1$.

Päätökset kaavaratkaisun pohjana

Kaavaratkaisu edesauttaa kaupungin strategisten tavoitteiden toteutusta mahdollistamalla yrityksille ja muille toimijoille niiden tarpeita vas-

taavia monipuolisia sijoittumismahdollisuuksia kaupungissa. Kaavaratkaisu vastaa myös alueen asukkaiden palvelutarpeisiin, joka on yhtenä tärkeänä tavoitteena Kontulan kaltaisilla kaupunki uudistusalueilla.

Alueen lähtökohdat ja nykytilanne

Kurkimäen teollisuusalue on metron ja Kontulantien välissä sijaitseva alue, joka on yleiskaavassa merkitty toimitila-alueeksi. Kontulantien varrella sijaitsevat tuotantorakennukset ovat pääosin 1980-luvulla valmistuneita, ja niissä on kaksi tai kolme kerrosta. Kaupunki omistaa lähialueen maat. Lähialueella on pelastusasema, puistoja ja asuinalueita.

Tontilla sijaitsee nykyisin 1980-luvulla rakennettu, kaksikerroksinen teollisuusrakennus, jonka käyttöä on tarkoitus jatkaa. Piha on asfaltoitu ja lähinnä pysäköintialuetta. Alueella on voimassa asemakaava vuodelta 1985.

Helsingin kaupunki omistaa tontin. Kaavaratkaisu on tehty vuokralaisen hakemuksen johdosta ja kaavaratkaisun sisältö on neuvoteltu hakijan kanssa.

Kaavaratkaisun kustannukset

Kaavaratkaisun toteuttamisesta ei aiheudu kaupungille kustannuksia.

Vuorovaikutus kaavan valmisteluaikana

Liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa esitetään yhteenvedot kaavan valmisteluaikana saaduista viranomaisten kannanotoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Viranomaisyhteistyö

Kaavaratkaisun valmistelun yhteydessä on tehty yhteistyötä kaupunkiympäristön toimialan eri tahojen lisäksi seuraavien viranomaistahojen kanssa:

- Helen Oy
- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL)
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY) vesihuolto
- sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala

Viranomaisilla ei ollut lausuttavaa/huomautettavaa osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sekä kaavaluonnoksesta.

Mielipiteet

Kirjallisia mielipiteitä ei saatu.

Kaavaehdotuksen julkinen nähtävilläolo (MRL 65 §) 30.9.–29.10.2024

Kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä, mistä on ilmoitettu maankäyttö- ja rakennusasetuksessa säädetyllä tavalla. Kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta on lähetetty kirje ulkokuntalaiselle maan haltijalle.

Kaavaehdotuksesta tehtiin 1 muistutus. Muistutuksessa esitetyt huomautukset kohdistuivat rakennuksen lasipintoihin ja lintujen turvallisuuteen.

Kaavaehdotuksesta saatiin viranomaisten lausuntoja sen ollessa julkisesti nähtävillä. Lausunnoissa esitetyt huomautukset kohdistuivat yhdyskuntatekniikkaan.

Lausunnot saatiin seuraavilta tahoilta:

- Helen Sähköverkko Oy
- Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY)

Lisäksi seuraavat tahot ilmoittivat, ettei ole lausuttavaa: sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja pelastuslaitos.

Toimenpiteet julkisen nähtävilläolon jälkeen

Vuorovaikutusraportissa on esitetty yhteenvedot kaavaehdotuksesta saaduista muistutuksesta ja viranomaisten lausunnoista sekä vastineet niissä esitettyihin huomautuksiin.

Huomautuksissa esitetyt asiat on otettu huomioon, kaavan tavoitteet huomioon ottaen, tarkoituksenmukaisilta osin.

Kaavakartan merkintöihin tai määräyksiin ja muuhun aineistoon tehtiin julkisen nähtävilläolon jälkeen muutoksia, jotka on esitetty yksityiskohdaisesti kaavaselostuksen viimeisessä luvussa. Ne on myös koottu Tehdyt muutokset -liitteeseen. Tehdyt muutokset ovat luonteeltaan vähäisiä, joten kaavaehdotusta ei ole ollut tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu asianomaisten tahojen kanssa.

Tarkemmat perustelut

Tarkemmat kaavaratkaisun perustelut ilmenevät liitteenä olevasta asemakaavaselostuksesta.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 9 §, 51 §, 52 §, 54 §, 57 §, 59 §, 62 §.

Toimivalta

Kaupunkiympäristölautakunta päättää asemakaavan muutoksesta hallintosäännön 16 luvun 1 §:n kohdan 2 perusteella, koska kaavaratkaisulla ei katsota olevan merkittäviä vaikutuksia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anna Johanson, suunnittelija, puhelin: 09 310 39092
anna.johanson(a)hel.fi
Hanna Pikkarainen, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 37027
hanna.pikkarainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Ilmakuva
- 3 Asemakaavan muutoksen nro 12928 kartta, päivätty 14.1.2025
- 4 Asemakaavan muutoksen nro 12928 selostus, päivätty 14.1.2025
- 5 Tilastotiedot
- 6 Tehdyt muutokset
- 7 Vuorovaikutusraportti 30.9.2024, täydennetty 14.1.2025
- 8 Päätöshistoria

Oheismateriaali

- 1 Muistutus

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen

Otteet

Ote

Hakija / hakijan edustaja

Ne muistutuksen esittäneet,
jotka ovat ilmoittaneet osoitteensa

Helsingin seudun ympäristö-
palvelut -kuntayhtymä HSY

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen
Liite 6

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen
Liite 7

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen

14.01.2025

Asia/7

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Liite 7 Esitysteksti Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen
Helen Sähköverkko Oy	Liite 3 Liite 4 Liite 7 Esitysteksti Kunnallisvalitus, asemakaavan muuttaminen
KYMP Myyntilaskut	Liite 7

Tiedoksi

Kymp/Asemakaavoituspalvelu (kuulutus) tiedoksi
Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala
Pelastuslaitos

8

Reijolankatu, katusuunnitelma, Laakso

HEL 2024-001623 T 10 05 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteenä 2 olevan Reijolankatu välillä Urheilukatu–Nordenskiöldinkatu katusuunnitelman suunnitelmapiirustuksen nro 31851/1.

Lisäksi kaupunkiympäristölautakunta päättää määrätä tämän päätöksen tulemaan voimaan ennen kuin se on saanut lainvoiman.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Reijolankatu välillä Urheilukatu–Nordenskiöldinkatu on nykyinen pääkatu yhdistäen Pasilan alueen Töölön ja Meilahden alueisiin. Kadun pohjoispuolella sijaitsee Laakson sairaala-alue ja sairaalan uusi pääsisäänkäynti ja -aukio, ja eteläpuolella Urheilulehdon puistoalue. Lähimmät nykyiset raitiovaunu- ja linja-autopysäkit sijaitsevat noin 300–400 metrin etäisyydellä Töölöntullissa ja Nordenskiöldinkadulla. Katusuunnitelma pohjautuu voimassa olevaan asemakaavaan nro 12681 (tullut voimaan 16.6.2022). Suunnittelussa on otettu huomioon asemakaavan liitteenä olleen liikennesuunnitelman nro 7105 mukaiset periaatteet.

Katusuunnitelmassa esitettyjen ratkaisujen tavoitteena on mahdollistaa asemakaavan mukainen rakentaminen Laakson sairaalan alueella ja parantaa joukko- ja saattoliikenneyhteyksiä.

Suunnitelma

Reijolankatu välillä Urheilukatu–Nordenskiöldinkatu katusuunnitelman piirustus nro 31851/1, jota on muutettu 17.9.2024 nähtävillä olon jälkeen (liite 2)

Reijolankatu toimii pyöräilyn pääreitteinä ja kadun molemmilla puolilla on jalkakäytävät ja yksisuuntaiset pyörätiet. Reijolankadulle sairaalan uuden pääsisäänkäynnin yhteyteen tulee uudet bussipysäkit kadun molemmille puolille ja saattoliikenteen jättöpaikka. Reijolankadun eteläpuolelle tulee poistumistila bussien pysähtyessä ajoradalle ja kadun pohjoispuolelle tulee pysäkkisyvennys. Kadun pohjoispuolelle ajorata-pysäkki ei sovellu yhden ajokaistan vuoksi, jolloin pysähtyvän bussin takana oleva ajoneuvoliikenne jonottaisi Nordenskiöldinkadulle saakka. Bussipysäkkien ja saattoliikenteen jättöpaikan mahdollistamiseksi ka-

dun pohjoispuolella nykyistä olevaa kallioseinämää tullaan louhimaan ja kivimuuri siirtämään lähemmäksi katualueen rajaa. Reijolankadun pohjoispuolella kaavassa esitetyt säilyvät puut säilyvät katusuunnitelmassa. Kadun eteläreunassa sijaitseva puurivi joudutaan osin poistamaan linja-autopysäkin ja pyörätien rakentamisesta johtuen. Poistettavat puut tullaan korvaamaan uusilla vastaavilla lehtipuilla Urheilulehdon puistoalueen puolelle kaavan mukaisesti. Uudet puut esitetään Urheilulehdon puistosuunnitelmassa. Urheilulehdon puistosuunnitelmasta päätetään myöhemmin.

Nähtävillä olon jälkeen katusuunnitelmaa on täydennetty muuttamalla sairaalan pääsisäänkäynnin kohdalla oleva nykyinen puu istutettavaksi. Puu on asemakaavassa merkitty säilytettäväksi, mutta puu on tullut epähuomiossa kaadetuksi sairaalahankkeen toimesta. Lisäksi sairaalan sisääntuloaukion pohjoispuolella oleva kaupungin tukimuuri siirrettiin sairaala-alueen puolelta katualueelle.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee liitteenä olevasta suunnitelmaselostuksesta nro 31851/1 (liite 1).

Katu on suunniteltu niin, että se sopeutuu asemakaavan mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Vuorovaikutus ja yhteistyösopimus

Katusuunnittelu on toteutettu ”Yhteinen kunnallistekninen työmaa” sopimuksen (7.3.2017) mukaisesti yhteistyössä sopimuksen osapuolten kanssa. Sopimuksen osapuolia ovat Helsingin kaupunki, Helsingin seudun ympäristöpalvelut kuntayhtymä (HSY), Helen Oy, Helen Sähköverkko Oy, Elisa Oyj, DNA Oyj, Telia Finland Oyj, GlobalConnect Oy, Auris Kaasunjakelu Oy, Cinia Oy. Sopimuksen mukaisesti kukin sopimuksen allekirjoittanut osapuoli sitoutuu suunnittelun aikana määrittelemään omat johtotarpeensa kohteessa ja tekemään omaa suunnittelua samanaikaisesti hankkeen etenemisen kanssa. Suunnittelun tavoitteena on aikaansaada rakennushankekohtaiset yhteiset ristiriidattomat suunnitelma-asiakirjat ja selostukset.

Katusuunnitelmaluonnos on ollut sähköisesti esillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 17.–30.4.2024 välisen ajan. Esillä olost ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen on tiedotettu alueen talouksiin postitetulla tiedotekirjeellä ja kaupungin verkkosivuilla.

Esillä olon aikaiset asukaspalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon, joka on liitteenä 3.

Katusuunnitelmaehdotus on ollut sähköisesti nähtävillä kaupunkiympäristön asiakaspalvelupisteessä ja Helsingin kaupungin verkkosivuilla 4.–17.9.2024 välisen ajan. Suunnitelman nähtävillä olosta ja mahdollisuudesta muistutuksen antamiseen ilmoitettiin kirjallisesti suunnittelualueen kiinteistöjen omistajille ja haltioille sekä muille osallisille on ilmoitettu yleistiedoksiantona. Lisäksi asiasta on ilmoitettu kaupungin verkkosivuilla.

Muistutuksen käsittely

Suunnitelmasta ei ole jätetty muistutuksia. Suunnitelmasta jätettiin 1 mielipide.

Mielipide

Mielipiteessä todetaan, että katusuunnitelmassa esitettyjen bussipysäkkien takaseinälasit tulisi toteuttaa linnuille turvallisesti läpinäkymättöminä. Lisäksi todettiin, että jos pensaita madalletaan leikaten, tulisi niiden laatuun kiinnittää huomiota suojaisuuden ja oksien tiheyden suhteen linnut huomioiden.

Esittelijän vastaus mielipiteeseen

Katusuunnitelmassa esitettyihin bussipysäkkeihin ei tulla toteuttamaan erikoispysäkkikatoksia. Katokset toteutetaan vakiomallon mukaisina. Nykyisten lumimarjapensaiden korvaajaksi on ajateltu leikattavaa pensaita, joka antaa nykyistä vastaavan hyvän suojan varpusille ja muille pikkulinnuille.

Mielipide ei aiheuta muutoksia laadittuun katusuunnitelmaan.

Kustannukset ja aikataulu

Katusuunnitelman rakennuskustannus on yhteensä noin 2 100 000 euroa, 335 euroa/m² (alv 0 %).

Kadun vuotuiset ylläpitokustannukset ovat noin 38 000 euroa (alv 0 %). Ylläpitokustannukset ovat 10 000 euroa kalliimmat kuin nykyisin.

Rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2025 alkaen.

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 03 01 01 katujen uudisrakentaminen.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 85 §, 62 §, 202 §, maankäyttö- ja rakennusasetus 41-43 §.

14.01.2025

Asia/8

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 1 § 2 mom. kohdan 11 mukaan kaupunkiympäristölautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Ruuska, projektipäällikkö, puhelin: 09 310 37559
maria.ruuska(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro 31851/1
- 2 Suunnitelmapiirustus nro 31851/1
- 3 Vuorovaikutusmuistio

Oheismateriaali

- 1 Mieliipide

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Mielipiteen antaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Tiedoksi

Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu
Rakennukset ja yleiset alueet / Tilapalvelut

9

Riskupuisto, puistosuunnitelma, Vartiokylä

HEL 2024-011569 T 10 05 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä liitteenä 2 olevan Riskupuiston puistosuunnitelman, suunnitelmapiirustus nro VIO 6462/1.

Esittelijän perustelut

Lähtökohdat ja tavoitteet

Riskupuistoksi kutsuttu puistoalue sijaitsee Vartiokylän (45.) kaupunginosassa osa-alueella Vartioharju. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa nro 4933 (vahvistettu vuonna 1962) merkinnällä P (puistoalue). Suunnittelu kohdistuu puiston osaan, joka sijaitsee Huivipolun eteläpuolella ja jää Raitämäentien ja Riskutien väliselle alueelle. Suunnittelualueen laajuus on 1,2 hehtaaria.

Suunnittelualue rajautuu Huivipolun, Riskupolun ja Raitämäentielle johtavan katualueen lisäksi asuinpientalojen ja erillispientalojen korttelialueisiin. Alueen länsipuolella on kortteli nro 45303, eteläpuolella kortteli nro 45306 ja itäpuolella kortteli nro 45304.

Riskupuiston reunassa on Mellunkylänpuron latva-osa. Puistoalue on osa Mellunkylänpuron valuma-alueita. Alueella ei ole todettu direktiivilajeja.

Riskupuisto oli viljeltyä peltoa vielä 1940-luvulla, mutta 1990-luvulla jo umpeenkasvanutta metsikköä. Puistoon on rakennettu toiminnallisia alueita vuonna 2002. Puisto on paikallisesti suosittu virkistysalue ja tärkeä kohtaamispaikka.

Puisto on maastoltaan tasainen ja koostuu kolmesta eriluonteisesta alueesta: metsästä, pitkästä ja kapeasta purouomaympäristöstä sekä toiminnallisesta osasta leikkivälineineen ja pallokenttineen. Leikkipaikkaa käyttävät myös lähialueen päiväkotiryhmät. Leikkipaikan jatkeena on puistomainen nurmialue, jolla kasvaa omenapuita.

Puiston pohjois- ja itäreunan metsät ovat lehtomaisia ja länsi- ja eteläosan metsät ovat lehtoja. Metsien pääpuulajina on koivu, mutta alueella kasvaa myös haapoja, pihlajia, vaahteroita ja tervaleppiä. Lisäksi alueelle on vuonna 2002 istutettu koristekasvillisuutta. Alueella on haitallisia vieraslajeja.

Nykyinen leikkialue sijaitsee puistokäytävän ja nurmialueen välissä. Leikkialue on aidattu. Aitojen vuoksi nurmialueelle ei pääse suuremmalla kunnossapitokalustolla. Leikkipaikka on lisäksi rajattu korkealla pensasistutuksella, jonka takia puiston eteläosaan on muodostunut yksityiseltä tuntuva tila.

Suunnitelman tavoitteena on erityisesti toiminnallisen puistoalueen selkeämpi jäsentäminen ja kehittäminen kunnossapidon reunaehdot huomioiden sekä alueen yksityisen luonteen vähentäminen. Tavoitteina on myös lisätä nuorille sopivia toimintoja sekä vaalia aluetta tärkeänä kohtaamispaikkana.

Suunnitelma

Puistosuunnitelma keskittyy puiston keski- ja eteläosiin rakennetuille viheralueille, joilla nyt on leikkipaikka ja koripallokenttä. Toiminnallinen alue puiston keskiosassa esitetään peruskorjattavaksi. Toiminnot uudelleen jäsentämällä leikki, oleskelu ja palloilu muodostavat puiston ydinalueen. Samalla kunnossapidon vaatimukset täyttyvät. Puiston läpi kulkevan reitin linjausta muutetaan hieman, jotta uudella, aidatulla leikkialueella on riittävästi tilaa leikkiä.

Nykyisen koripallokentän tilalle esitetään rakennettavaksi uusi, aidattu leikkipaikka. Leikkialue esitetään aidattavaksi, sillä puiston leikkipaikkaa käyttävät päiväkotiryhmät. Leikkipaikalle sijoitetaan erityisesti alle kouluikäisille lapsille tarkoitettuja välineitä ja varataan tilaa vapaalle leikille. Nykyisen leikkipaikan alue esitetään kaiken ikäisten oleskelun, kuntoilun ja vapaan leikin alueeksi, jonka suunnittelussa on huomioitu etenkin nuoret. Osa puiston eteläosan niitystä vahvistetaan palloilunurmeksi.

Puiston reittien ja toiminnallisten alueiden valaistus uusitaan. Alueen eteläosaa ja metsäalueita ei valaista.

Puistossa olevat metsäalueet jätetään ennalleen.

Länteen johtava puistokäytävän alle lisätään rumpu länsiosan tulvien hillitsemiseksi ja puiston eteläosaan matala, niitypintainen hulevesiallas. Lisäksi nykyistä painannetta levennetään hulevesien viivyyttämiseksi.

Suunnitelman tarkempi kuvaus ilmenee suunnitelmaselostuksesta (liite 1) ja suunnitelmapiirustuksesta nro VIO 6462/1 (liite 2).

Puisto sopeutuu alueella voimassa olevan asemakaavan nro 4933 mukaiseen ympäristöönsä ja täyttää toimivuuden, turvallisuuden ja viihtyisyyden vaatimukset.

Luonnon monimuotoisuus ja kestävä kehitys

Puiston toimenpiteet sijoittuvat jo rakennetuille alueille, ja metsään ei suunnitella toimenpiteitä. Puiston nykyinen puusto säilytetään. Hulevesien viivytysaltaan rakentaminen lisää luonnon monimuotoisuutta. Luonnon monimuotoisuutta lisätään monilajisilla istutuksilla. Lajistoa valitessa huomioidaan pölyttäjät ja linnut. Reuna-alueiden kasvillisuutta täydennetään puu- ja pensasistutuksin. Samalla luodaan luonnon monimuotoisuutta edistävä kerroksellinen metsänreunaistutus. Puistoon lisätään niittyalueita ja vain palloilunurmi esitetään nurmipintaiseksi.

Aidatulla leikkialueella turva-alustaksi esitetään kiipeilytelineen ja liukumäen alle haketta. Lisäksi osa alueesta jätetään päälylystämättä vapaata leikkiä varten.

Suunnitelmassa pyritään hyödyntämään mahdollisuuksien mukaan alueella jo olevia kalusteita ja varusteita, mikäli ne ovat vielä kunnostettavissa.

Vuorovaikutus

Suunnitelmaluonnos oli esillä Helsingin kaupungin verkkosivulla osoitteessa www.hel.fi/suunnitelmat (kohdassa Katu- ja puistosuunnitelmat) 23.10.-5.11.2024 välisenä aikana. Tiedote puistosuunnittelun aloituksesta, esilläolosta ja asukastilaisuudesta lähetettiin 2.10.2024 naapuri-kiinteistöjen omistajille ja kaupunginosayhdistykselle. Lehti-ilmoitus julkaistiin Helsingin Uutisissa 9.10.2024. Mahdolliset kommentit suunnitelmiin pyydettiin toimittamaan 5.11.2024 mennessä.

Suunnitelmasta saatiin palautteita esillä olon aikana sähköpostitse. Palautetta saatiin lisäksi sekä suullisesti että kirjallisesti asukastilaisuudessa, jossa suunnitelmaa esiteltiin asukkaille. Tilaisuus järjestettiin Teams-kokouksena 28.10.2024 klo 18.00–19.00. Tilaisuudessa oli paikalla edustaja maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuuden kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalvelun puisto- ja viheraluesuunnitteluyksiköstä sekä suunnittelukonsultin edustajat. Suunnitelmien esitytilaisuuteen osallistui kaksitoista asukasta.

Saaduissa palautteissa puistosuunnitelman toimenpiteitä pidettiin pääosin hyvinä. Palautteessa toivottiin puiston hulevesien parempaa ohjausta. Palautetta saatiin myös puiston valaistuksesta, kuntoilulaitteista, koripalloilualueesta ja leikkialueesta. Saadut palautteet on otettu huomioon puistosuunnitelmassa. Useampi palaute koski myös liikennejärjestelyjä puiston läheisyydessä suunnittelun alueen ulkopuolella. Nämä palautteet on toimitettu alueesta vastaavalle liikennesuunnittelijalle.

14.01.2025

Asia/9

Yleisöpalautteet on kirjattu vuorovaikutusmuistioon. Vuorovaikutusmuistio on liitteenä 3.

Kustannukset ja aikataulu

Puiston rakentamisen kustannukset suunnittelualueelta ovat noin 695 000 euroa eli noin 57 euroa/m² (alv 0%).

Suunnittelualan toiminnallinen alue kuuluu kunnossapitoluokkaan R2 (toimintaviheralue), metsäiset alueet kunnossapitoluokkaan M2 (lähi-metsä), puistokäytävät kunnossapitoluokkaan R3 (käyttöviheralue) ja avoimina niittyinä hoidettavat alueet kunnossapitoluokkaan A2 (käyttöniitty).

Suunnittelualan arvonlisäverottomat vuosittaiset ylläpitokustannukset ovat 4 300 euroa (alv 0%) eli noin 0,36 euroa/m².

Hanke rahoitetaan talousarvion kohdasta 8 04 01 01 Uudet puistot ja puistojen peruskorjaus.

Puiston rakentamiseen on varauduttu kaupunkiympäristölautakunnan talousarvioehdotuksessa vuodesta 2025 alkaen.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 16 luvun 1 §:n 2 momentin 11 kohdan mukaan lautakunta päättää katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymisestä lukuun ottamatta taloudellisesti tai periaatteellisesti vähäisiä suunnitelmia.

Puistosuunnitelma mahdollistaa puiston peruskorjauksen. Suunnitelman voidaan katsoa olevan taloudellisesti merkittävä.

Sovelletut säännökset

Maankäyttö- ja rakennuslaki 90 1-3 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus 30 §

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Johanna Himberg, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 21806
johanna.himberg(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Suunnitelmaselostus nro VIO 6462/1
- 2 Suunnitelmapiiustus nro VIO 6462/1

14.01.2025

Asia/9

3

Vuorovaikutusmuistio nro VIO 6462/1

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Otteet

Ote

Asianosaiset

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, katusuunnitelman tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksyminen

Liite 2

Tiedoksi

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu/Haapanen
Hallinto- ja lakipalvelut, arkisto- ja kirjastopalvelut-yksikkö/Krook

14.01.2025

Asia/10

10

Herttoniemen yritysalue, Peltisepänkuja 7, poikkeamishakemus

HEL 2024-010606 T 10 04 01

Asiointitunnus LP-091-2024-03909, hankenumero 5049_139

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hyväksyä 43. kaupunginosan (Herttoniemen yritysalue) korttelin 43054 tonttia 9 koskevan poikkeamishakemuksen. Hakemuksen mukainen hanke edellyttää poikkeamista asemakaavasta nro 12481 seuraavasti:

- asemakaavassa määrättyjä autopaikkoja ei tarvitse toteuttaa.

Kaupunkiympäristölautakunta päättää myöntää poikkeamisen seuraavilla ehdoilla:

- Ennen rakennuksen käyttöönottoa ko. tontin käyttöön tulee olla rakennettuna korttelissa sijaitsevaan pysäköintilaitokseen vähintään asemakaavan mukaista autopaikkamäärää vastaava määrä uusia autopaikkoja, joita ei ole esitetty muiden kiinteistöjen autopaikkalaskelmissa.
- Hakijoiden tulee ennen rakennusten käyttöönottoa osoittaa, että autopaikat tarjotaan ensisijaisesti käyttöönotettavien tonttien rakennusten asukkaille ja toimitilojen omistajille/vuokralaisille.

Maksu

2 910 euroa

Hakija

Asunto Oy Helsingin Vaskiseppä

Rakennuspaikka

43. kaupunginosan (Herttoniemen yritysalue) korttelin 43054 tontti 9

Hakemus

Hakija hakee lupaa asuinkerrostalon (8 050 k-m²) rakentamiseen poiketen voimassa olevasta asemakaavasta nro 12481 siten, että asemakaavassa määrättyjä autopaikkoja ei tarvitse toteuttaa.

Hakija perustelee hakemustaan sillä, että

- pysäköintimahdollisuudet Herttoniemen alueella lisääntyvät
- pysäköintipaikat ovat joustavasti ja helposti kaikkien tarvitsijoiden käytössä
- nimeämättömyys mahdollistaa pysäköinnin lyhytaikaisesti kenelle tahansa ja maksimoi paikkojen käyttöasteen: työmatka- ja liityntäliikenne, alueen liike- ja urheilutilojen asiointiliikenne, alueen asuntoyhtiöiden vieraiden pysäköinti
- osakkuus parkkiyhtiössä oikeuttaa omakustannusperusteiseen pysäköintiin. Pysäköintiyhtiö mahdollistaa sujuvan vieraspysäköinnin.
- pysäköintimahdollisuudesta maksavat vain ne, jotka pysäköintiä tarvitsevat
- autottomat asuntoyhtiöiden osakkaat eivät joudu maksamaan pysäköintipaikoista, kun pysäköintiyhtiöllä ei ole sidosta asuntoyhtiöihin. Lisäksi asukkailla on halutessaan mahdollisuus käyttää myös useampia autopaikkoja joko pidempiaikaisesti/säännöllisesti tai lyhytaikaisesti/satunnaisesti.
- paikkojen ylläpidon maksavat vain ne, jotka paikkoja tarvitsevat ja käyttävät
- pysäköintilaitosta on mahdollista laajentaa tai pienentää myöhemmin tarpeiden mahdollisesti muuttuessa.

Säännökset, joista poiketaan

Haettu toimenpide on vastoin voimassa olevaa asemakaavaa ja siten vastoin maankäyttö- ja rakennuslain 58 §:n 1 momenttia.

Lähtötiedot

Rakennuspaikka sijaitsee alueella, jolla on 22.5.2024 voimaan tullut asemakaava nro 12481. Asemakaavan mukaan tontti 9 on asuinkerrostalojen korttelialuetta (AK). Tontilla on rakennusoikeutta 8 050 k-m². Pysäköintiä ja autopaikkojen vähimmäismääriä koskevat määräykset ovat seuraavanlaisia:

- Korttelin 43054 kaikki autopaikat on sijoitettava korttelissa sijaitsevan LPA-alueen pysäköintilaitokseen.
- Autopaikkojen vähimmäismäärät: asunnot 1 ap/130 k-m², asuntojen vieraspysäköinti 1 ap/1 000 k-m, liiketilat, ravintolat ja toimistot 1 ap/100 k-m².
- Kaupungin vuokra-asunnot tai ARA-vuokra-asunnot: Autopaikkamäärä on 20 % pienempi kuin vastaavissa omistusasunnoissa.
- Jos taloyhtiö osoittaa pysyvästi liittyvänsä yhteiskäyttöautojärjestelmään tai muulla tavalla varaavansa yhtiön asukkailla yhteiskäyttöautojen käyttömahdollisuuden, voidaan autopaikkojen vähimmäismäärästä vähentää 5 ap yhteiskäyttöautopaikkaa kohti, yhteensä kuitenkin enintään 10 %.

- Jos vähintään 50 autopaikkaa toteutetaan keskitetysti nimeämättöminä, voidaan kokonaispaikkamäärästä vähentää 10 %. Jos nimeämättömiä paikkoja toteutetaan yli 200, voidaan kokonaispaikkamäärästä vähentää 15 %.

Tontilla on rakennuslupaa edeltävä suunnittelu käynnissä. Korttelissa 43054 osa tonteista on rakennettu, osa rakentumassa ja osassa suunnittelu on rakennuslupaa edeltävässä vaiheessa.

Osallisten kuuleminen ja lausunnot

Hakemuksesta on tiedotettu naapureille ja muille, joiden oloihin hanke saattaa huomattavasti vaikuttaa, kaupunkiympäristön toimialan asemakaavoituspalvelun kirjeellä (9.10.2024) ja Helsingin uutiset lehdessä 16.10.2024 sekä ilmoituksella kaupungin ilmoitustaululla 16.10.–30.10.2024. Osallisille on varattu tilaisuus kirjallisen muistutuksen tekemiseen.

Muistutuksia saatiin 3 kpl. Muistuttajien mukaan poikkeaminen aiheuttaa haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä erityistä syytä poikkeamiselle ole. Aluetta ei ole asemakaavassa haluttu toteuttaa vähäautoisena kaupunginosana, ja muistuttajien mielestä alueen valmistuneiden ja valmistuvien talojen asukkaiden tulee voida luottaa kaavan määräyksiin. Mikäli tämä poikkeamishakemus ja myöhemmät vastaavat hyväksyttäisiin, johtaisi se tilanteeseen, jossa pysäköintilaitoksessa on teoriassa moninkertainen määrä velvoiteautopaikkoja tosiasialliseen autopaikkamäärään verrattuna.

Muistuttaja toteaa, että hakijalla As Oy Helsingin Vaskisepällä ei ole tällä hetkellä osakkaista koostuvaa hallitusta, joten ne asukkaat ja osakkaat, joihin päätös vaikuttaa, jäävät kuulematta. Muistuttajan mukaan pysäköintipaikkavelvoite siirtyy myöhemmin rakennusyhtiöltä taloyhtiöiden kannettavaksi, ja lähialueiden taloyhtiöiden ja asukkaiden mielipiteiden tulisi korostua lupaharkinnassa. Pysäköintihallin paikoista ei muistuttajan mukaan ole laadittu rasite- tai muita sopimuksia, joilla paikkojen pysyvyyttä voitaisiin varmistaa. Muistuttaja on huolissaan autopaikkojen riittävydestä alueella, kun paikat eivät ole asemakaavan velvoittamia autopaikkoja. Tämä johtaisi muistuttajan mukaan villiin pysäköintiin alueella.

Muistuttajan mukaan poikkeaminen ei johda parempaan tulokseen, kuin mihin päästään voimassa olevan asemakaavan mukaisella rakentamisella. Muistuttajan mukaan hakijan perusteet eivät ole hyväksyttäviä perusteita asemakaavasta poikkeamiselle. Muistuttaja katsoo, että poikkeaminen aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- ja muita vaikutuksia, koska poikkeaminen vaikuttaa alueen asukkaiden asuinoloi-

hin ja muiden toimijoiden toimintaedellytyksiin. Haluttu muutos tulisi toteuttaa asemakaavan muuttamisen kautta. Muistuttaja toteaa, että erityistä syytä tai maankäytöllisiä perusteita poikkeamiselle ei ole, vaan poikkeamisessa hakijan pyrkimys on saada aikaan kustannussäästöjä.

Hakijalle on annettu tilaisuus antaa selityksensä annetuista muistutuksista ja lausunnoista. Hakija ilmoittaa vastineessaan, että nykyinen pysäköintiratkaisu, eli korttelissa 43054 sijaitseva Herttoniemen Korttelipysäköinti Oy:n omistama pysäköintiyhtiö, on kapasiteetiltaan riittävä ja pysäköintiratkaisun toiminnan jatkuvuuden kannalta on tärkeää, että poikkeamispäätös saadaan kuten aiemmin on saatu. Alueen asukkailla ja asunto-osakeyhtiöillä ei ole velvollisuutta ostaa pysäköintioikeusosakkeita pysäköintiyhtiöistä, mutta voivat halutessaan tehdä näin, ja täten pysäköintiratkaisu ei aiheuta taloudellista rasitetta alueen asunto-osakeyhtiöille eikä asunto-osakeyhtiöiden osakkeenomistajille. Toisin kuin muistutuksessa on esitetty, paikkoja on tarjottu ensisijaisesti poikkeamisen piirissä olevien tonttien asukkaille ja toimitilojen omistajille/vuokraajille ja näin voidaan tehdä myös jatkossa.

Väitetyn pysäköintipaikkojen riittämättömyyden osalta hakija toteaa, että pysäköintilaitokseen tullaan toteuttamaan asemakaavaa vastaava määrä autopaikkoja, huomioiden myös korttelin 43053 pysäköintilaitokseen osoitettavat paikat. Hakija mainitsee myös, että pysäköintiyhtiön kokonaiskäyttöaste on tällä hetkellä vain 49 %. Pysäköintiyhtiö on ollut osittain käytössä jo noin kahden vuoden ajan, eikä ole merkkejä siitä, että nyt toteutettu pysäköintiratkaisu ei olisi alueella riittävä ja toimiva.

Perustelut

Haettu toimenpide voidaan toteuttaa, koska markkinaehtoisten, tehokkuutta ja joustavuutta lisäävien pysäköintiratkaisujen edistäminen esikaupunkikeskustassa, hyvien julkisen liikenteen yhteyksien läheisyydessä, tukee kaupunkistrategian mukaista liikenteen järjestämistä taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä tavalla. Poikkeamispäätöksen ehdot huomioiden poikkeamiset eivät aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle taikka johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Poikkeamispäätöksen ehdoilla turvataan, että alueelle syntyy korttelin 43054 tontin 9 osalta asemakaavamääräysten mukainen kokonaismäärä uusia autopaikkoja, jotka ensisijaisesti ovat tarjolla poikkeamisen kohteena olevien tonttien asukkaille. Poikkeamisella ei näin ollen arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia pysäköinnille ja liikenteen järjestämiselle.

Poikkeamisen myöntämiseen liittyy ehto, jonka mukaan hakijoiden tulee rakennusluvan yhteydessä ennen rakennusten käyttöönottoa osoittaa, että pysäköintilaitoksen autopaikkoja tarjotaan ensisijaisesti käyttöönotettavan tontin rakennusten asukkaille. Ehdon tarkoituksena on varmistaa, että liikenne ja pysäköinti voidaan järjestää alueella asema-kaavan tavoitteiden mukaisesti. Hakijan tulee kirjallisesti osoittaa esimerkiksi sopimuksin, että käyttöönotettavan tontin rakennusten asukkailla ja toimitilojen omistajilla/vuokralaisilla on etuosto-oikeus asema-kaavan määräyksiä vastaavaan lukumäärään autopaikkoja kohtuullisen ajan. Asiasta tulee esittää rakennusvalvonnalle kirjallinen todiste viimeistään ennen rakennusten käyttöönottoa. Jos paikkoja jää kohtuullisen ajan jälkeen varaamatta, niitä voi tarjota ulkopuolisille.

Poikkeamisen erityinen syy on tarkoituksenmukaiset pysäköintijärjestelyt. Poikkeaminen mahdollistaa joustavan pysäköinnin, josta maksavat vain pysäköintiä tarvitsevat. Nimeämättömät paikat maksimoivat paikkojen käyttöasteen mahdollistamalla lyhytaikaisen pysäköinnin vieraille ja kenelle tahansa alueella asioivalle. Nimeämättömyyden myötä asukkailla on myös halutessaan mahdollisuus käyttää useampia autopaikkoja lyhyt- tai pitkäaikaisesti.

Haettu toimenpide ei päätöksessä asetetuin ehdoin aiheuta haittaa kaavoitukselle, kaavan toteuttamiselle taikka alueiden käytön muulle järjestämiselle, eikä vaikeuta luonnonsuojelun taikka rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista. Haettu toimenpide ei myöskään johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen eikä muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 58 § 1 mom. 145, 171, 173 ja 174 §

Maankäyttö- ja rakennusasetus 85 ja 86 §

Hallintosääntö 16 luku 1 § 2 mom. kohta 15a

Rakennusvalvontataksa 2024, 6 §

Voimassaolo ja jatkotoimenpiteet

Ennen mahdolliseen rakennustoimenpiteeseen ryhtymistä on saatava rakennuslupa, mikäli sellaista edellytetään. Rakennus- tai muu mahdollisesti vaadittava lupa on haettava kahden vuoden kuluessa poikkeamispäätöksen lainvoimaisuudesta lukien. Lupahakemukseen on liitettävä tämä päätös lainvoimaisuustodistuksineen.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisen tietoon. Julkipanopäivä vastaa pöytäkirjan nähtävilläolopäivää. Päätöksen valitusaika päättyy 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Anu Kuutti, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 37154
anu.kuutti(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Asemapiirustus
- 2 Ympäristökartta
- 3 Asemakaavaote

Oheismateriaali

- 1 Hakemus
- 2 Muistutukset

Muutoksenhaku

Poikkeamispäätöksestä Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu
Maksun osalta Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

Lainvoimaisuusohje, hallinto-oikeus

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

Liite 1

Liite 2

Muistutuksen tehneet

Hallintovalitus, poikkeamispäätös ja suunnittelutarveratkaisu

KYMP Myyntilaskut

Tiedoksi

Kymp/Aska poikkeamispäätös tiedoksianto

14.01.2025

Asia/10

Kymp/Rakennusvalvontapalvelu tiedoksianto
Valmistelija tiedoksianto

11

**Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle
valtuutettu Nina Miittisen ym. valtuustoaloitteesta leikkipuistojen
pysyvistä varjopaikoista**

HEL 2024-012649 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että kaupungin leikkipuistoihin ja -paikkoihin lisätäisiin pysyviä varjopaikkoja erityisesti niillä alueilla, joilla varjoa on tällä hetkellä erityisen vähän.

Leikkipuistojen ja -paikkojen ulkotilojen suunnittelu ja toteutus on kaupunkiympäristön toimialan vastuulla. Kaupungin tavoitteena on toteuttaa turvallisia, leikkiin ja liikkumaan innostavia sekä kaikkina vuodenaikoina toimivia leikin ympäristöjä, ja näissä ulkotiloissa on monipuolisia leikkivälineitä. Ulkotilojen suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon mikroilmasto kaikkina vuodenaikoina, olemassa oleva kasvillisuus ja maaston muodot.

Kaupunkiympäristön toimiala varautuu ilmaston muutokseen sopeutumiseen, ja yhtenä keinona on sekä säilyttää että lisätä varjostavaa kasvillisuutta tai rakenteita, kuten pergoloita ja katoksia. Hellejaksot toistuvat tulevaisuudessa useammin. Tämäkin vuoksi kaupunkiympäristön toimialan hankkeissa säilytetään olemassa olevaa puustoa niin paljon kuin mahdollista tai istutetaan puita luonnollisiksi auringonsuojiksi. Katosten ja varjojen lisäämistä leikkialueille tutkitaan sekä peruskunnostusten että uusien leikkialueiden suunnittelun yhteydessä. Myös pergolat suojaavat auringolta, ja niiden yhteyteen on mahdollista istuttaa köynnöskasveja. Sen sijaan nykymallisten purjekankaiden kunnossapito on vaikeaa niihin kohdistuneen ilkvallan lisäksi.

Pienimpien lasten ulkotilojen sekä ruokailualueiden osalta uusilla leikkialueilla on aina suunnittelussa tavoitteena varjostava rakenne. Kaikkiin kohteisiin pyritään löytämään jonkinlainen ratkaisu yhteistyössä eri tahojen kanssa, esimerkiksi leikkipuistoissa kasvatuksen ja koulutuksen toimialan edustaja on suunnittelussa. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ohjeistaa leikkipuistorakennusten yhteyteen toteutettavaksi noin 30-35 m² laajuisia, ympärivuotiseen käyttöön soveltuvia rakenteellisia katoksia, jotka toimivat sade- ja aurinkosuojina sekä asiakkaiden lastenvaunujen säilytyspaikkoina ja leikkipuiston ulkoruokailupaikkana.

Viime vuosikymmeniä on vältetty leikkipaikoilla ja -puistoissa katoksia, koska ne ovat usein tuoneet leikkialueille häiriökäyttäytymistä. Vielä pari vuosikymmentä sitten suunnittelijoiden koulutuksessa opetettiin, että leikkipaikkojen tulisi olla kesäpäivänä kahdeksan tuntia auringossa, minkä takia monet leikkiympäristöt on suunniteltu hyvin valoisiksi.

Helsingin kaupungilla on yhteensä noin 300 leikkipuistoa ja leikkipaikkaa. Näissä kohteissa on korjausvelkaa ja kohteiden järjestelmällinen kunnostaminen voi viedä vuosia tai jopa kymmeniä vuosia. Kunnossapito vastaa erityisesti leikkialueiden turvallisuudesta ja kasvillisuuden hoitamisesta. Suunnittelussa on jouduttu keskittymään kokonaan uusien ja peruskorjattavien kohteiden suunnitteluun. Pienten ja suunnittelua vaativien muutosten toteuttaminen on edellä kuvatun takia hidastunut aikaisemmasta. Tällä hetkellä kaupunkiympäristön toimialalla on menossa hanke, jossa pienten korjaus- ja kunnostushankkeiden suunnittelua ja toteutusta sujuvoitetaan.

Helsingin kaupunki on käynnistänyt yhdessä Ilmatieteen laitoksen kanssa helleselvityksen, jossa mallinnetaan Helsingin helteitä nykytilanteessa ja niiden kehittymistä ilmastomuutoksen myötä. Lisäksi Helsingin kaupunki seuraa tiiviisti Suomen ympäristökeskuksen HEATWISE-projektia, jossa hyödynnetään satelliittidataa lämpösaarekeilmion monitoroinnissa. Helsingistä on jo olemassa vuonna 2022 tehty lämpöhaavoittuvuusindeksi. Lämpöhaavoittuvuus muodostuu altistumisen, herkkyyden ja sopeutumiskyvyn yhteisvaikutuksesta. Jo tässä vaiheessa on ilmeistä, että herkkimmiksi tunnistetuille alueille kohdistetaan suunnitteluun ja kunnossapitoon lisää resursseja helteisiin sopeutumisen toimien – esimerkiksi leikkialueiden katoksien – toteuttamiseksi.

Kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialat kehittävät yhdessä leikkipuistojen ja -paikkojen ulkotilojen varjopaikkojen kartoitusta ja seurantaa. Kaupunkiympäristön toimiala kiinnittää jatkossa huomiota erityisesti päiväkotien ulkoilukäytössä olevien leikkipaikkojen varjojen toteutukseen määrärahojen puitteissa.

Tämä lausunto on valmisteltu yhteistyössä kaupunkiympäristön ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialoilla.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Nina Miettinen ja 27 muuta valtuutettua ovat tehneet 25.9.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Pysyvää varjoa leikkipuistoihin

Helsingin kesät kuumenevat ja lämpötilat ylittävät hellerajan yhä useampana päivänä. Uv-indeksi on korkealla. Leikkipaikat ja -puistot ovat monen muun paikan ohella helteisiä ja esimerkiksi muovimatot kuumenevat suorassa auringonvalossa sen verran, ettei niiden päällä voi leikkiä.

Varjopaikkojen määrä vaihtelee leikkipuistoittain. Osassa leikkipuistoja on isoja puita, jotka varjostavat leikkialueita hyvin. Osassa leikkipuistoja on käytössä liikuteltavia aurinkovarjoja, mutta ne kerätään pois ohjainten työvuorojen päättyessä. Klo 16 jälkeen saattaa kuitenkin edelleen olla liian kuuma voidakseen leikkiä auringossa. Toisissa leikkipuistoissa on huomattavasti vähemmän varjoa ja helteisinä päivinä niissä leikkiminen on haastavaa. Samoin penkit, joissa moni vanhempi haluaisi esimerkiksi imettää tai syödä lasten kanssa, sijoittuvat usein suoraan auringonpisteeseen.

Olisikin hyvä tarkastella leikkipuistojen ja leikkipaikkojen tarjoaman varjon määrää ja lisätä pysyviä varjopaikkoja esimerkiksi kasvillisuuden, katosten ja muiden mahdollisten keinojen avulla. Näin leikkialueita ja penkkejä voisi käyttää enemmän myös helteisinä päivinä turvallisemmin.

Me tämän aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupungin leikkipuistoihin ja -paikoille lisättäisiin pysyviä varjopaikkoja erityisesti niillä alueilla missä varjoa on tällä hetkellä erityisen vähän."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.1.2025 mennessä.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja suoraan kaupunginhallituksen alaisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä koskevat aloitteet jäävät kaupunginhallituksen vastattavaksi. Kaupunginhallituksen vastattavaksi jää myös aloite, jonka on allekirjoittanut vähintään 25 valtuutettua. Saman pykälän 5 momentin mukaan kaupunginhallitus voi 2 momentissa määrätystä poiketen päättää, että aloite jää kaupunginhallituksen vastattavaksi.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maria Hyövähti-Kantola, johtava maisema-arkkitehti, puhelin: 09 310 37494
maria.hyovalti(a)hel.fi

14.01.2025

Asia/11

Liitteet

- 1 Valtuutettu Nina Miettisen ym. aloite leikkipuistojen ja -paikkojen pysyvistä varjopaikoista

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 17.12.2024 § 349

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 26.11.2024 § 338

12

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Lapinlahden aluetta koskevasta kuntalaisaloitteesta

HEL 2024-013331 T 00 00 04

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki jatkaa Lapinlahden entisen sairaala-alueen, puiston ja sen rakennusten pääomistajana ja turvaa Lapinlahden kaikille avoimen taiteiden, kulttuurin ja mielen hyvinvoinnin keskuksen tulevaisuuden.

Kaupunkiympäristön toimialalla on ryhdytty suunnittelemaan Lapinlahden entisen sairaala-alueen rakennusten peruskorjausta. Suunniteltava peruskorjaus koskee entisen sairaalan päärakennusta, Venetsianimistä sivurakennusta sekä huolto- ja saunarakennusta. Alueelle ei suunnitella uutta rakentamista ja puisto säilyy kaupunkilaisille avoimena puistona.

Suunnittelun edetessä selvitetään, millainen toimintakonsepti sairaalaan on mahdollista toteuttaa. Suunnittelun yhteydessä ratkaistaan myös, millainen Lapinlahden rakennusten omistus- ja operointimalli on peruskorjauksen jälkeen.

Kaupunginhallitus on linjannut 22.6.2020 (401 §) alueen tulevaisuudesta, että alueen tulisi säilyä kaupunkilaisille avoimena rakennusten osalta riittävässä määrin. Lisäksi kaupunginhallitus on linjannut, että kokonaisuuden tulisi mahdollistaa, että alueen historiaan nivoutuva mielen-terveystyö voi jatkua osalla aluetta ja rakennuksia.

Peruskorjauksen hankevalmistelua tehdään kaupunginhallituksen vuonna 2020 päättämien linjausten pohjalta. Kuntalaisaloitteen vaatimukset ja kaupungin hankkeelle asettamat tavoitteet ovat pitkälti yhteneväisiä, eikä aloitteen siksi katsota aiheuttavan tarvetta muihin toimenpiteisiin. Peruskorjauksen tarvekartoituksen ja hankesuunnitelman hyväksymisestä päättää myöhemmin kaupunginvaltuusto.

Esittelijän perustelut

Kuntalaisaloite

5135 kunnan asukasta ja 885 muuta allekirjoittajaa ovat tehneet 9.10.2024 seuraavan kuntalaisaloitteen:

"Turvataan Lapinlahden julkinen omistus

Aloite luotu Kuntalaisaloite.fi-palveluun 2.2.2024

Aloitteen julkaisupäivämäärä 5.2.2024

Me allekirjoittaneet kuntalaiset esitämme, että Helsingin kaupunki jatkaa Lapinlahden entisen sairaala-alueen, puiston ja sen rakennusten pääomistajana ja turvaa Lapinlahden kaikille avoimen taiteiden, kulttuurin ja mielen hyvinvoinnin keskuksen tulevaisuuden.

Toimintaa uhkaa Lapinlahden rakennusten myyminen yksityiselle taholle, jolle alue olisi ensisijaisesti kiinteistösijoitus. Lapinlahti on kymmenien tuhansien ihmisten virkistäytymisen, rauhoittumisen ja voimaantumisen keidas, satojen ihmisten työpaikka ja mielenterveyttä sekä osallisuutta edistävä monialainen kohtaamispaikka. Tämä arvokas kokonaisuus on turvattava julkisella omistuksella ja helsinkiläisten päätätävällällä.

Helsingin Lapinlahdessa sijaitsevan Suomen vanhimman psykiatrisen sairaalan alue rakennuksineen ja puistoineen on kansallisesti merkittävä kulttuuriympäristö. Mielenterveyttä edistävä toiminta on keskeisin osa alueen elävää kulttuuriperintöä. Nykytoiminta on suoraa jatkumoa tälle alueen 180-vuotiselle mielenterveystyölle. Rakennukset, puisto ja toiminta ovat kokonaisuus, jonka turvaaminen tuleville sukupolville on kaupungin velvollisuus.

Laajasti eritaustaisten ihmisten luoma yhteisöllinen kaupunkikulttuuri edistää kansalaisten aitoa ja yhdenvertaista osallisuutta. Alueen henki on syntynyt vuosikymmenten kansalaisaktiivisuuden myötä. Läpinäkyvä, demokraattinen ja osallistava päätöksenteko toteutuu parhaiten julkisessa omistuksessa. Kaupunginhallitus on jo vuonna 2020 päättänyt, että kaupunkikonserni voi jäädä alueen rakennusten omistajaksi.

Tuoreen Helsingin kulttuuriympäristöohjelman mukaan monimuotoisen aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön vaaliminen, kehittäminen ja hyödyntäminen on kaupungille voimavara ja taloudellinen arvo. Kulttuuriympäristöohjelman mukaan kokemus jatkuvuudesta luo paikoille lisäarvoa ja aineeton kulttuuriperintö nivoutuu kulttuuriympäristöihin osana niiden historiaa ja käyttöä. Kulttuuriympäristöohjelman lisäksi Lapinlahdessa toteutetaan myös muita kaupungin strategisesti tärkeitä tavoitteita ja täydennetään Helsingin alueen palveluverkkoa.

Helsingin kaupungin kiinteistöstrategia mahdollistaa kaupungin omistuksen strategisesti tärkeissä kohteissa. Lapinlahti on ehdottomasti täl-

lainen strategisesti merkittävä kohde, jolla lisäksi on myös ainutlaatuisia kulttuurihistoriallisia arvoja.

Päättäjillä on nyt käsissään kaikki mahdollisuudet varmistaa, että Lapinlahti on jatkossakin kaupunkilaisten omistama, kaikille avoin, yhteisöllinen ja inhimillinen mielen hyvinvoinnin ja osallisuuden paikka jokaiselle taustaan, ominaisuuksiin tai varallisuuteen katsomatta.

Tällä kuntalaisaloitteella me allekirjoittaneet vaadimme, että Helsingin kaupunginvaltuusto tekee periaatepäätöksen, jonka mukaan Helsingin kaupunki jatkaa Lapinlahden entisen sairaala-alueen, puiston ja rakennusten pääomistajana ja kaupunki turvaa Lapinlahden taiteiden, kulttuurin ja mielen hyvinvoinnin keskuksen tulevaisuuden."

Lapinlahden sairaala-alue

Lapinlahden sairaala on arkkitehti C. L. Engelin suunnittelema ja Suomen vanhin mielisairaalaksi suunniteltu rakennus. Vuonna 1841 käyttöön otettu sairaalan päärakennus ja viisi muuta alueen rakennusta on suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla ympäristöministeriön päätöksellä 26.4.1994. Rakennussuojelun lisäksi alue on yksi valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä (RKY).

Helsingin kaupunki osti Lapinlahden sairaalan HYKS:iltä vuoden 1999 lopulla ja sairaalakäyttö jatkui alueella vuoteen 2008 saakka. Sairaala suunniteltiin korjattavaksi terveysasemakäyttöön, mutta hankkeesta luovuttiin osin kustannussyistä ja osin rakennusten suojeluarvojen turvaamiseksi.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 11.12.2018, että Lapinlahden sairaala-alueen rakennusten myymiseksi järjestetään konseptikilpailu. Laatu- ja konseptikilpailu järjestettiin vuosina 2019–2020 ja kilpailun voittajalle NREP Oy:lle esitettiin kehittämisvarausta hankkeen jatko-suunnittelua varten.

Kaupunginhallitus hylkäsi esityksen (22.6.2020, § 401) ja päätti, että Lapinlahden alueen säilyttämisen ja korjaamisen edistämistä jatketaan siten, että hanketta varten nimitetään selvityshenkilö, jonka tehtävänä on vuoden 2020 loppuun mennessä löytää alueelle laajasti hyväksyttävissä oleva ja toimintakonseptiltaan monipuolinen ratkaisu seuraavin linjauksin:

- rakennusten suojeluarvot säilytetään ja rakennukset korjataan
- alue säilyy riittävässä määrin luonteeltaan kaupunkilaisille avoimena rakennusten osalta ja koko laajuudeltaan puiston osalta

- kokonaisuuden tulee mahdollistaa, että alueen historiaan nivoutuva mielenterveystyö sekä kaupunkilaisille avoin kansalaisjärjestö- ja kulttuuritoiminta säilyvät osana aluetta
- puiston luontoarvot tulee ottaa huomioon ja turvata
- alueen tulevien toimijoiden ja mahdollisten vuokralaisten tulee sitoutua tasapuoliseen ja avoimeen taloudelliseen malliin, jossa kiinteistöjen korjauskustannukset huomioidaan mahdollisuuksien mukaan
- rakennusten korjaamiseen ja alueen kehittämiseen tulee löytää mahdollisuuksien mukaan kaupungin ulkopuolisia toimijoita, joilla on mahdollisuus ottaa vastuuta kokonaisuudesta esimerkiksi oman kiinteistöyhtiön toimesta
- myös kaupunkikonserni voi jäädä alueelle rakennusten tai osan rakennuksista omistajaksi
- voittaneen ehdotuksen toimijat ja suunnitelma pidetään mukana kokonaisuuden selvittämisessä
- yksi selvitettävä mahdollisuus on yhteisyritys vaihtoehtoisilla omistuosuuksilla
- alueen suunnittelun ja mahdollisen lisärakennusoikeuden sijoittamiseksi suunnittelualuetta laajennetaan koskemaan nykyistä puistoaluetta laajemmin Länsiväylän alun aluetta, jotta suunnittelussa puisto on mahdollista säilyttää nykyisessä laajuudessaan.

Selvitystyöryhmän raportti valmistui tammikuussa 2021, minkä jälkeen kaupunkiympäristön toimialalla edistettiin Lapinlahden alueen kehittämistä yhteistyössä NREP Oy:n kanssa. Tavoitteena oli, että kaupunki ja NREP perustaisivat yhteisyrityksen Lapinlahden sairaala-alueen ja rakennusten kehittämiseksi. KOY Kaapelitalo oli mukana valmistelussa, koska yhtenä vaihtoehtona oli, että KOY Kaapelitalo voisi ottaa kaupungin roolin yhtiössä.

Yhteisvalmistelun aikana järjestettiin kaksi Kerrokantasi-kyselyä, kolme yleisötilaisuutta, pienryhmätyöpaja mielenterveyspotilaille sekä kolme KOY Kaapelitalon vetämää yhteistyöpajaa Lapinlahti-säätiön kanssa. Kilpailun voittaneen ehdotuksen konseptisuunnitelmaa päivitettiin saadun palautteen perusteella ja rakennuksiin teetettiin laajat kuntotutkimukset vuoden 2023 aikana.

Valmistelun aikana syntyneen aineiston pohjalta pyydettiin alustavat urakkatarjoukset. Urakkatarjoukset osoittautuivat kuitenkin niin korkeiksi, ettei valmistelun aikana syntynyt konsepti ja talousmalli ollut toteutuskelpoinen ja NREP Oy vetäytyi yhteishankkeesta.

Tiivistelmä kuntotutkimuksista

Vuoden 2023 aikana Lapinlahden sairaala-alueen päärakennuksessa, Venetsia -nimisessä rakennuksessa sekä huolto- ja saunarakennuk-

sessä tehtiin AFRY Buildings Finland Oy:n toimesta seuraavat kunto-
tutkimukset, joiden on tarkoitus toimia korjaussuunnittelun lähtötietoina:

- rakenne- ja kosteustekninen kuntotutkimus
- haitta-ainetutkimus
- julkisivujen ja vesikaton kuntoarvio
- ikkunoiden ja ovien korjattavuusselvitys
- ilmanvaihdon tutkimus (Päärakennus A-siipi) ja hormitutkimus (A, B, C, D-siivet ja Venetsia -niminen rakennus)
- piha-alueiden jäte- ja sadevesiviemäreiden sekä salaojien tutkimus.

Tehtyjen tutkimusten perusteella Afry:n asiantuntijat totesivat päära-
kennuksen osalta, että kattava peruskorjaus on välttämätön rakennuk-
sen säilyttämiseksi ja vaurioiden etenemisen pysäyttämiseksi. Kriittisi-
nä, pikaisia toimenpiteitä vaativina, rakennusten terveellisyyteen ja tur-
vallisuuteen vaikuttavina riskitekijöinä ja vaurioalueina päärakennuk-
sessa havaittiin muun muassa välipohjan sortuma, välipohjan painumia
ja lahovaurioista johtuvia mahdollisia romahdusvaaroja. Venetsia -
nimisessä rakennuksessa kriittisinä riskitekijöinä havaittiin julkisivutut-
kimuksen yhteydessä putoamisvaarassa olevia tiiliä. Kaikissa raken-
nuksissa todettiin terveydelle ja ympäristölle haitallisia ja vaaralliseksi
jätteeksi luokiteltavia materiaaleja. Osa tiloista on tutkimusten jälkeen
poistettu käytöstä ja päärakennuksen sortuma-alue on korjattu.

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa anta-
maan lausunnon kaupunginhallitukselle 31.1.2025 mennessä.

Toimivalta

Kuntalain 23 §:n mukaisen kunnan jäsenen aloitteen käsittelee se kun-
nan toimielin tai viranhaltija, jolla on toimivalta aloitteen tarkoittamassa
asiassa (Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalaiksi HE 268/2014).

Lapinlahden sairaalarakennusten peruskorjaushankkeen hyväksymi-
sestä päättää kaupunginvaltuusto.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Mari Koskinen, projektinjohtaja, puhelin: 09 310 37530
mari.koskinen(a)hel.fi
Mia Kajan, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 15820
mia.kajan(a)hel.fi

Liitteet

14.01.2025

Asia/12

1 Kunnan asukkaan aloite 9.10.2024, Turvataan Lapinlahden julkinen omistus

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

13

Kaupunkiympäristölautakunnan vastaus nuorten aloitteeseen koskien Puistolan juna-aseman liikennejärjestelyjä

HEL 2024-012224 T 08 01 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa Puistolan juna-aseman liikennejärjestelyiden parantamista koskevaan nuorten aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Kiitämme aloitteesta koskien Puistolan aseman alikulun ja sen lähiympäristön liikenneturvallisuutta. On erittäin tärkeää, että nuoret ottavat aktiivisesti kantaa asuinympäristönsä liikenneturvallisuuteen. Pyrimme jatkuvasti kehittämään julkisten alueiden liikenneturvallisuutta.

Helsingin kaupungin vastuulla ovat aseman alikulku sekä yleiset alueet, kuten viheralueet, aukiot ja kävelyreitit.

Nuorten aloitteessa toivottiin parempia liikennejärjestelyjä Puistolan juna-asemalle, sekä selkeämpiä linjoja pyörä- ja jalankulkuväylille.

Aloitteen tekijä toivoo mm. liikennepeiliä tunnelin suulle. Liikennepeili parantaa näkyvyyttä sellaisessa paikassa, jossa tarvitaan näkyvyyttä kulman taakse. Pyörä- ja jalankulkuväyliä voidaan selkeyttää liikenne-merkeillä sekä ajoradalle maalattavilla symboleilla ja kaistajärjestelyillä.

Aloitteenne myötä olemme päättäneet toteuttaa toivotut liikennejärjestelyiden parannusehdotukset. Valmistelemme päätöksentekoon liikenteen ohjaussuunnitelman kevään 2025 aikana, jonka jälkeen toivotut parannukset voidaan toteuttaa.

Aloitteenne ansiosta päätimme uudistaa myös Tapanilan asematunnelin liikennejärjestelyjä, jotka ovat vastaavia Puistolan asematunnelin kanssa.

Esittelijän perustelut

Kaupunkiympäristön toimialalle on saapunut nuorten aloite koskien Puistolan juna-aseman liikennejärjestelyjen parantamista. Aloitteen tekijän mukaan edellä mainittujen järjestelyjen puutteista johtuen on syntynyt useita vaarallisia tilanteita.

Lapsivaikutusten arviointi

Nuoret on tunnistettu jo aiemmin tärkeäksi ikäryhmäksi, joka tulisi ottaa paremmin huomioon julkisten ulkotilojen ympäristön parantamiseksi.

14.01.2025

Asia/13

Nykyisellään verkkosivuilla olevat osallistumiskanavat ja Kerro kantasi -kyselyt eivät välttämättä tavoita nuoria eikä niitä usein ole suunniteltu nuorten näkökulmasta. Palautetta voi antaa myös palautejärjestelmän kautta palautteet.hel.fi -sivustolla, jolla alueelliset asiantuntijat vastaavat.

Nuorten aloite 17.9.2024

"Paremmat liikennejärjestelyt Puistolan juna-asemalle

Juna-aseman Puistolan päästä tultaessa alikulkuun tarvittaisiin peilejä, koska se on turvaton. Selkeät linjat, missä pyöräilijät ja missä kävelijät menevät. Alueella monta vaarallista tilannetta."

Toimivalta

Nuorten aloitteella tarkoitetaan helsinkiläisten 13-17-vuotiaiden tekemiä aloitteita kaupungin toimintaan kuuluvissa asioissa.

Hallintosäännön 26 luvun 3 § mukaan nuorten aloitteeseen vastaa se lautakunta tai johtokunta, jonka toimivaltaan tai jonka alaisen viranomaisen toimivaltaan aloitteessa esitetty toimenpide kuuluu.

Tiedoksianto

Vastaus aloitteeseen lähetetään aloitteen tekijälle pöytäkirjanotteena lautakunnan päätöksenteon jälkeen.

Lisäksi Nuorten aloitteisiin annetut vastaukset toimitetaan lautakunnan päätöksenteon jälkeen kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan nuorisopalveluihin, jotta vastaus julkaistaan Nuorten Helsinki -sivustolla.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Maarit Haverinen, liikenneinsinööri, puhelin: 09 310 52249
maarit.haverinen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Aloitteen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kuva/Nuorisopalvelu

14

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 21.11.2024 § 213 (polkupyörävahinko)

HEL 2024-004911 T 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 21.11.2024 (213 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 21.11.2024 (213 §) hylännyt 3.4.2024 Baanalla pyörätiellä tapahtuneeseen polkupyörällä kaatumiseen liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vahingonkorvausvaatimuksen liittyen 4.3.2024 kello 8.15 Baanalla pyörätiellä tapahtuneeseen polkupyörällä kaatumiseen. Hakija on täsmentänyt vaatimuksensa määrältään 164,79 euroon. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan muun ohessa, että Baanaa ei ole ylläpidetty vahinkopäivänä kaupungin strategian ja kriteeristön mukaisesti eikä sääolosuhteiden edellyttämällä tavalla. Hakijalle tapahtunut onnettomuus on johtunut kaupungin laiminlyönnistä.

Vahinkopäivän aamun ennustettu viiden senttimetrin lumisade on ollut kaupungin tiedossa etukäteen. Reitti olisi pitänyt olla kunnossapidetty työmatkaliikennettä varten aamulla kello 7 mennessä, sillä kyse on korkeimman A++ -hoitoluokan reitistä, ja alemmaan A-hoitoluokkaan koskevien reittien osalta vaatimus on, että ne on aurattu aamuun kello 7 mennessä. Hakijan mukaan kaupunki ei ole myöskään esittänyt mitään todistelua siitä, että Baana olisi harjauksen lisäksi myös suolattu vahinkopäivänä. Kaupungin olisi lisäksi pitänyt kunnossapidon ajoituksen osalta ottaa huomioon, mikäli Baana olisikin suolattu, suolaukseen liittyvät rajoitteet eli sen, että suolan vaikutus ei ole välitön.

Päätöksessä oleva viittaus tieliikennelain tienkäyttäjän huolellisuusvelvoitteeseen jää hakijan mukaan hämäräksi, sillä päätöksessä ei ole väitetty onnettomuuden johtuneen huolellisuusvelvoitteen laiminlyönnistä. Hakija kertoo ajaneensa vahinkopäivänä ennen onnettomuutta Baanaa pitkin yli kilometrin matkan ja on ajaessaan noudattanut sääolosuhteiden vaatimaa huolellisuutta ja varovaisuutta. Myöskään Baanalla onnettomuuden tapahtuessa olleet jalankulkijat eivät ole, kuten päätöksessä todetaan, tulleet hakijaa vastaan Baanalla vaan he ovat tulleet yllättäen hakijan eteen Baanalle kohdassa, jossa ei ole risteävää jalankulkuliikennettä tai edes epävirallista reittiä. Jalankulkijat ovat tulleet Porkkalankadun sillan alta, ja hakija katsoo kaupungin myötävaikuttaneen tapahtumaan myös siten, että se on mahdollistanut kulkureitin Porkkalankadun sillalta kierreportaita pitkin Baanalle yllättävästä suunnasta.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätökseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostilla 22.10.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 2.12.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syy yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Vahingonkorvausvastuuta arvioidaan suhteessa ennen vahinkoa tehtyihin kunnossapitotoimenpiteisiin. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimat-

tomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Hakija on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut A-luokan kevyen liikenteen väyliä koskeviin toimenpideaikoihin ja siihen, että A++ -luokan väyliä tulisi hoitaa vielä paremmin, eli A++ -luokan väylät tulisi olla kunnossapidetty aamulla kello 7 mennessä. A-luokan toimenpideaikavaatimukset eivät koske A++ -luokan harjasuolattuja reittejä, eikä A++ -luokalla ole ollut asetuttuna erillisiä toimenpideaikavaatimuksia. Kuten oikaisuvaatimuksen kohteena olevassa päätöksessä todetaan, harjasuolattavia reittejä on hoidettu arkisin klo 7–19 ja viikonloppuisin klo 7–17 tarpeen mukaan.

Kunnossapitolaki ei säätele yksityiskohtaisesti katujen kunnossapitoon liittyviä toimenpidetapoja tai toimenpideaikoja vaan sen, että kaupungin kunnossapitovelvollisena tulee pitää kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kaupunki on kunnossapitoa koskevien urakkasopimusten yhteydessä määritellyt katujen kunnossapitoon liittyviä toimenpidetapoja ja -aikoja, joilla laissa määritelty liikenteen tarpeiden edellyttämä tyydyttävä kunto voidaan saavuttaa. Nämä toimenpideaikoja ja -tapoja koskevat määritelmät ovat sopimusehtoja, eikä kaupungin ja sen urakoitsijan välinen sopimus perusta yksittäiselle kuntalaisille suoraan oikeuksia. Myöskään kaupunkistrategiassa määritellyt pyöräilyyn liittyvät tavoitteet eivät tuo yksilöille suoria oikeuksia, vaan strategisina tavoitteina ne ohjaavat kaupungin toiminnassa tehtäviä valintoja.

Vahinkopaikan kunnossapidosta vastaavalta saadun selvityksen perusteella Baanan pyörätie on harjasuolattu vahinkopäivänä kello 8.14, eli minuuttia ennen hakijan vahinkotapahtumaa. Aurausta tai harjausta ei ollut tarvittu aiemmin vahinkoa edeltäneellä viikolla tai sitä edellisellä viikolla, koska väylät olivat sulaneet paljaaksi. Edellinen toimenpide vahinkopaikalla on ollut 30.3.2024 kello 9.30 tehty tarkistuskäynti. Tieto tehdyistä toimenpiteistä perustuu GPS-tietoihin, ja tieto siitä, harjauksen lisäksi pyörätie on suolattu, perustuu kunnossapidosta vastaavan selvitykseen.

Ilmatieteen laitoksen Kaisaniemen säähavaintoasemalla tehtyjen mitausten mukaan vahinkopäivänä kello 8 lämpötila on ollut -2 °C ja meillä on ollut lumisade. Vahinkoa edeltäneenä päivänä 2.4.2024 kello 15 on alkanut vesisade, joka on iltapäivän ja illan aikana muuttunut ensin räntä- ja sitten lumisateeksi. Sade on jatkunut vesi, räntä- ja lumisateena, ja myös vahinkohetkellä on ollut käynnissä lumisade. Vahinkopäivänä 3.4.2024 kello 5 ja kello 9 lumen syvyudeksi on mitattu havaintoasemalla 2 senttimetriä, mutta muuten lumen syvyys on ha-

14.01.2025

vainoaseman mittauksissa ollut jatkuvasti ennen vahinkoa 0 senttimetriä. Lämpötila on kääntynyt vahinkopäivänä 3.4.2024 kello 2 plussalta pakkasen puolelle vaihdellen kello 8 saakka -2 °C ja -0,1 °C välillä.

Viranhaltijapäätöksessä on tuotu esiin tieliikennelain velvoitteet, sillä hakija on kertonut kaatuneensa pyörällä hidastaessaan vauhtia eteen- sä tulleiden jalankulkijoiden vuoksi. Ajoneuvon kuljettajana pyöräilijän tulee sovittaa nopeutensa sellaiseksi, kun tien kunto ja keli edellyttävät. Pyörä on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa ja se pitää pystyä pysäyttämään edessä olevan tien näkyvällä osuudella ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Tieliikennelain mukaan jalankulkijan on ylitettävä pyörätie suojatietä pitkin, käyttäen yli- tai alikulkua tai risteyksen vierestä, jos sellaisia on lähellä. Muutoin jalankulkija voi ylittää pyörätien kohtisuoraan varovaisuutta noudattaen ja tarpeettomasti viivyttelämättä. Vahinkopaikan kohdalla alas Porkkalankadulta tulevat portaat eivät pääty suoraan Baanalle, vaan ne päättyvät noin 7 metrin päähän Baanan reunasta avautuen vastakkaiseen suuntaan. Portaiden kohdalla Baanan reunassa on mukulakivin päällystetty alue, joka on rajattu Baanasta pollarein. Jalankulkija voi kulkea kyseisestä kohdasta Baanalle Porkkalankadulta tullessaan, ja jalankulkija myös saa tieliikennelain mukaisesti ylittää Baanan pyörätien kyseisellä paikalla. Kohdalla ei ole keskustasta päin tultaessa näkemäesteitä. Se, että jalankulkija ylittää pyörätien tässä kohtaa, on näin ollen sekä ennakoitavissa että havaittavissa.

Vahingon tapahtuma-aikaan on ollut käynnissä lumisade, josta ei ennusteista huolimatta ole ennen vahingon tapahtumista muodostunut havaintoasemalla mitattavaa kerrosta lunta. Kaupungin urakoitsijalleen asettamien vaatimusten mukaan harjasuolaus kyseisellä pyörätiellä tehdään kello 7 ja 19 välillä tarpeen mukaan. Asiassa saadun selvityksen perusteella vahinkopaikalla olevan pyörätien talvikunnossapidosta on huolehdittu asianmukaisesti ja sääolosuhteiden edellyttämällä tavalla, kun pyörätie on harjasuolattu on vahinkopäivänä kello 8.14, minuuttia ennen vahinkoa. Edellä esitetyillä ja muutoin vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevillä perusteilla kaupunki katsoo, ettei se ole asiassa korvausvelvollinen.

Lopputulokset

Edellä esitettyjen perusteluiden sekä vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksestä ilmenevien seikkojen perusteella Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijalle pyörällä kaatumisen seurauksena syntyneistä vahingoista. Asiassa ei ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, joka antaisi aiheutta päätöksen muuttamiseen.

Näin ollen kaupunkiympäristölautakunnalle esitetään oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3–5 §, 16 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)
- 2 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Oheismateriaali

- 1 Selvitys HEL 2024-004911 Baana Porkkalankadun sillan kohta
- 2 Lisäselvitys kunnossapidosta 20.11.2024
- 3 Vahingonkorvausvaatimus 3.4.2024, liite, kuva polkupyörästä

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Toimialan yhteiset palvelut Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 21.11.2024 § 213

HEL 2024-004911 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 3.4.2024 esittänyt kaupungille määrältään 99,79 euron ja osittain yksilöimättömän vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakija ajoi 3.4.2024 kello 8.15 polkupyörällä Baanaa pitkin, hidasti vauhtiaan Porkkalankadun sillan alla vastaantulijoiden takia ja kaatui. Tien pinta oli jäinen. Ainoa suoritettu tien huoltotoimenpide oli vaatimuksen mukaan ollut irtolumen harjaus, jota ei missään olosuhteissa voida pitää riittävänä talvihoitona keskeisimmälle A-kunnossapitoluokan väylälle ottaen huomioon sen, että vahingon tapahtumisen ajankohdan sääolosuhde oli ennusteen mukaan kaupungilla tiedossa. Hakija on toimittanut vaatimuksensa liitteenä vahinkopaikalta otetun valokuvan sekä silminnäkijän lausunnon. Silminnäkijän lausunnon mukaan ei ollut ainakaan huomattavissa, että harjakoneessa olisi ollut suolaliuoksen levitintä, harjausjälki oli paikoitellen heikkoa ja harjauksen jälkeen tiellä oli jonkin verran märkää loskaa, joka ”sitten varmaankin jäättyi siihen”.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuorokaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää lumen ja jään poistamisen, kadun pinnan pitämisen tasaisena sekä liukkauden torjumisen.

Helsingissä talvihoidon piiriin kuuluvat alueet on jaettu kunnossapitoluokkiin liikenteellisen merkityksen mukaan. Vahinkopaikka on kevyen liikenteen väylä, jota kunnossapidetään A-luokan mukaisesti harjasuolaamalla.

Harjasuolattavilla reiteillä lumi poistetaan harjaamalla ja liukkaudentorjuntaan käytetään liuossuolaa. Harjasuolattavilla reiteillä ei ole toimenpiteiden aloittamiselle erillistä lähtökynnystä, vaan niitä hoidetaan arkisin klo 7–19 ja viikonloppuisin klo 7–17 tarpeen mukaan. Kovilla pakasilla harjasuolausreittejä saatetaan joutua hiekoittamaan, jotta liukkaus saadaan torjuttua. Harjasuolattavien pyöräteiden vieressä olevat jalkakäytävät hoidetaan myös tehostetusti, jos jalkakäytävät ovat kaupungin kunnossapidon vastuulla.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että valinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavilta. Saadun selvityksen mukaan vahinkopaikka on harjattu ja suolattu juuri ennen vahingon tapahtumista, 3.4.2024 kello 8.14. Aurausta tai harjausta ei ollut tarvittu aiemmin vahinkoa edeltäneellä viikolla tai sitä edellisellä viikolla, koska väylät olivat sulaneet paljaaksi. Edellinen toimenpide vahinkopaikalla on ollut 30.3.2024 kello 9.30 tehty tarkistuskäynti. Asiassa saatu selvitys perustuu GPS-tietoon. Kunnossapidolla on ollut tiedossa, että aamulla 3.4.2024 sataa mahdollisesti 5 senttimetriä lunta. Hakijan toimittaman valokuvan perusteella tapahtumahetkellä on ollut suhteellisen kova lumisade, joka on jo peittänyt jonkin verran aurattua ja suolattua kulkuväylää. Suola vaikuttaa ja näkyy vasta jonkin ajan päästä suolaamisesta.

Kaupungin palautejärjestelmään ei ole saapunut palautteita vahinkopaikan talvikunnossapidosta vahinkopäivältä 3.4.2024. Kaupungille ei ole saapunut muita vastaavia vahingonkorvausvaatimuksia vahinkopaikasta.

Forecan mukaan Kaisaniemen havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa lumen syvyys on ollut 0 senttimetriä 21.3.2024 lähtien vahinkopäivään 3.4.2024 saakka. Vahinkoa edeltäneinä päivinä, 1.–2.4.2024 lämpötila on pysynyt plussan puolella. Vahinkoa edeltäneenä päivänä, 2.4.2024 kello 15 on alkanut vesisade, joka on iltapäivän ja illan aikana muuttunut ensin räntä- ja sitten lumisateeksi. Sade on jatkunut ajoittaisena ja vähäisenä vesi, räntä- ja lumisateena vahinkohetkeen 3.4.2024 kello 8.15 saakka. Vahinkopäivänä 3.4.2024 kello 5 ja kello 9 lumen syvyydeksi on mitattu havaintoasemalla 2 senttimetriä, mutta muuten lumen syvyys on havaintoaseman mittauksissa ollut jatkuvasti ennen vahinkoa 0 senttimetriä. Lämpötila on kääntynyt vahinkopäivänä 3.4.2024 kello 2 plussalta pakkasen puolelle vaihdellen kello 8 saakka -2 °C ja -0,1 °C välillä. 3.4.2024 kello 8 lämpötila on ollut -2 °C ja meillä on ollut lumisade.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Liukkauden torjuntaa ei ole mahdollista toteuttaa siten, että kulkuväylät eivät koskaan olisi liukkaat (esim. KKO:1998:147). Liukkaudentorjuntatoimenpiteillä ei aina voida täysin estää jään aiheuttamaa liukkaita siinäkin tapauksessa, että kunnossapito on ollut asianmukaisella ja kunnossapitolain edellyttämällä tasolla. Aina on jokin kohta, johon on mahdollista liukastua. (Vakuutuslautakunnan ratkaisu FINE-001397.)

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16). Vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta.

Polkupyörää pidetään tieliikenneläisissä ajoneuvona. Tieliikenneläin mukaan vaaran ja vahingon välttämiseksi tienkäyttäjän on noudatettava liikennesääntöjä sekä olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa.

Talvipyöräilyyn sisältyy aina riskejä, jotka kuljettajan täytyy ottaa huomioon. Talvipyöräily riskit huomioiden pyöräilijän olisi tullut noudattaa erityistä varovaisuutta. Vahingon tapahtumisen ajankohtana on ollut yh-

täaikainen sade ja pakkanen, ja on tunnettu tosiasia, että kyseessä olleet keliolosuhteet saattavat aiheuttaa liukkauden lisääntymistä.

Vaatimuksen mukaan vahingon tapahtumiseen on vaikuttanut hakijaa väylällä vastaan tulleet tienkäyttäjät. Tienkäyttäjän on ennakoitava toisten tienkäyttäjien toimintaa vaaran ja vahingon välttämiseksi ja sovitettava oma toimintansa sen mukaisesti sujuvan ja turvallisen liikenteen edistämiseksi.

Yhteenveto ja johtopäätökset

Vahinkopaikan talvikunnossapidosta on huolehdittu asianmukaisesti, koska vahinkopaikka on harjattu ja suolattu juuri ennen vahinkoa. Kunnossapito on tarkkaillut vahinkopaikkaa ja keliolosuhteita, ja talvikunnossapidon toimenpiteet on tehty keliolosuhteiden muutokset huomioon ottaen.

Vallitsevan oikeuskäytännön mukaisesti ja asiassa saatujen selvitysten perusteella vahinkoaikaan vallinneet sääolot ja suoritettavat kunnossapidon toimenpiteet huomioiden kaupunki katsoo toimineensa huolellisesti. Näin ollen kaupunki ei ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia tehtäviään, eikä ole asiassa korvausvelvollinen. Kyseinen vahinko on valitettava tapaturma, josta kaupunki ei ole vastuussa.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3–5 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Eeva-Maria Mattila, valmistelija, puhelin: 09 310 34957
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

15

Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristön toimialan vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 19.11.2024 § 208 (autovaurio)

HEL 2024-005353 T 03 01 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää hylätä kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikön vahingonkorvauspäätöksestä 19.11.2024 (208 §) tehdyn oikaisuvaatimuksen.

Esittelijän perustelut

Oikaisuvaatimuksen kohteena oleva päätös

Kaupunkiympäristön toimialan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö on päätöksellään 19.11.2024 (208 §) hylännyt 10.4.2024 Mäkelänkadulla tapahtuneeseen autovaurioon liittyvän vahingonkorvausvaatimuksen.

Esitetyt vaatimukset ja perusteet

Hakija on toistanut oikaisuvaatimuksessaan vahingonkorvausvaatimuksensa liittyen 10.4.2024 kello 11.24 Mäkelänkadulla tapahtuneeseen autovaurioon. Hakijan auto vaurioitui ajettaessa teräväreunaiseen kuoppaan. Vahinkopaikaksi on hakijan toimittaman selvityksen ja kartan perusteella katsottu Mäkelänkatu 30 hakijan ilmoittaman osoitteen Mäkelänkatu 24 sijaan. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan päätöksen liitteenä ja nähtävillä lautakunnan kokouksessa.

Hakija toteaa oikaisuvaatimuksessaan, että asfaltissa ollut kuoppa oli Mäkelänkatu 24:n kohdalla eli ravintola Tandoori Flamesin kohdalla oikeanpuoleisella kaistalla. Vahinko ei ole tapahtunut Mäkelänkatu 30:n kohdalla.

Oikaisuvaatimuksen tutkittavaksi ottaminen

Kuntalain (410/2015) 137 §:n mukaan kunnan viranomaisen päätöseen tyytymätön saa hakea siihen oikaisua. Oikaisuvaatimuksen ja kunnallisvalituksen saa tehdä asianosainen eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa sekä kunnan jäsen. Tässä tapauksessa oikaisuvaatimuksen on tehnyt asianosainen.

Kuntalain 134 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus tehdään toimielimen alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle. Kuntalain 138 §:n mukaisesti oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätös on lähetetty hakijalle tiedoksi sähköpostilla 19.11.2024. Oikaisuvaatimus kaupunkiympäristölautakunnalle on saapunut 25.11.2024 eli säädetyssä määräajassa.

Perustelut

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan vahingonkorvauslain (412/1974) vastuusäännösten kautta. Kaupungin vastuu ei ole tuottamuksesta riippumatonta ns. ankaraa vastuuta, vaan kaupungin vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää tuottamusta eli huolimattomuutta, virhettä tai laiminlyöntiä. Lisäksi edellytetään syy-yhteyttä virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä. Vahingonkärsijän mahdollinen oma myötävaikutus voi alentaa tai poistaa kunnossapidosta vastuussa olevan korvausvastuun.

Kaupungin vahingonkorvausvelvollisuuden syntymistä arvioidaan lisäksi kunnossapitolain (669/1978) kunnossapidon laatutasoa määrittävien säännösten kautta. Korvausvastuun edellytyksenä on, että kunnossapito on tehty virheellisesti tai huolimattomasti taikka kadun kunnossapitoon kuuluvia tehtäviä on laiminlyöty, ja virheellisen menettelyn ja aiheutuneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Hakija on 12.4.2024 tekemässään vahingonkorvausvaatimuksessa ilmoittanut kuopan olleen Mäkelänkatu 24:n kohdalla, mutta toimittanut samalla liitteenä kartan, jossa on ympyröitynä Mäkelänkatu 30. Hakija on pyynnöstä 17.6.2024 ilmoittanut, että kuoppa on ollut osoitteessa Mäkelänkatu 24, ravintola Tandoori Flamesin kohdalla oikean puoleisella kaistalla.

Hakijalta on oikaisuvaatimuksen johdosta pyydetty selvittämään, onko vahinkopaikka ollut osoitteessa Mäkelänkatu 24 vai osoitteessa Mäkelänkatu 30 sijaitsevan ravintola Tandoori Flamesin kohdalla, minkä hakija on myös karttaan merkinnyt. Hakija on 16.12.2024 edelleen ilmoittanut vahinkopaikan olleen Mäkelänkatu 24.

Vahingonkorvausvaatimuksen käsittelyn yhteydessä hakija on sekä sanallisesti kuvannut vahinkopaikan olevan ravintola Tandoori Flamesin kohdalla että merkinnyt itse karttaan tämän ravintolan osoitteen eli Mäkelänkatu 30. Lisäksi Mäkelänkatu 30:n kohdalla on hakijan kuvauksen mukaisesti oikeanpuoleisella ajokaistalla ollut vahingon tapahtumaiikaan 10.4.2024 kuoppa, joka on paikattu seuraavana päivänä. Ottaen huomioon edellä esitetyt seikat, ei vahingonkorvaustiimin päällikön päätös perustu sillä tavoin selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen, että tiimpäällikön päätös tulisi korjata.

Koska hakija kuitenkin edelleen esittää kuopan olleen osoitteessa Mäkelänkatu 24, on oikaisuvaatimuksen käsittelyä varten pyydetty asiassa uusi selvitys vahinkopaikan kunnossapidosta vastaavalta koskien osoitetta Mäkelänkatu 24. Vahinkopaikan kunnossapidosta vastaavalta saadun selvityksen mukaan Mäkelänkatu 24:n kohdalla ajokaistojen asfaltti on ollut vahingon tapahtuma-aikaan moitteettomassa kunnossa, siinä ei ole ollut lainkaan kuoppia eikä siten korjaustarvetta. Mäkelänkatu on uudelleenpäällystetty kesällä 2023 Sturenkadun risteyksestä keskustaan päin. Kunnossapidon videoista 2.4.2024 ja 2.5.2024 otetuista kuvakaappauksista sekä elokuussa 2024 otetusta Google Street Viewn kuvasta on havaittavissa, ettei Mäkelänkatu 24:n kohdalla asfaltissa näy lainkaan kuoppia eikä paikkauksia.

Asiassa saadun selvityksen perusteella hakijan ilmoittamalla vahinkopaikalla osoitteessa Mäkelänkatu 24 ei ole ollut lainkaan kuoppia asfaltissa, vaan asfaltti on ollut erinomaisessa kunnossa. Asiassa ei näin ollen ole tullut sellaista uutta selvitystä, joka muuttaisi vahingonkorvaustiimin päällikön päätöstä hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimus. Kaupunki katsoo edelleen, että se ei ole vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioitumisesta.

Lopputulos

Edellä esitettyjen perusteluiden perusteella Helsingin kaupunki ei ole vahingonkorvauslain nojalla vastuussa hakijan ajoneuvon vaurioitumisesta. Vahingonkorvaustiimin päällikön päätöksessä ei ole sellaista virhettä eikä asiassa ole tullut esille mitään sellaista uutta selvitystä, jotka antaisivat aiheutta päätöksen muuttamiseen. Näin ollen kaupunkiympäristölautakunnalle esitetään oikaisuvaatimuksen hylkäämistä.

Sovelletut säännökset

Kuntalaki (410/2015) 134 §, 137 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Toimivalta

Kuntalain 134 §:n mukaan oikaisuvaatimus lautakunnan sekä lautakunnan alaisen viranomaisen päätöksestä tehdään asianomaiselle lautakunnalle.

Esittelijä

14.01.2025

Asia/15

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Inkeri Lehmusoksa, tiimipäällikkö, puhelin: 09 310 22794
inkeri.lehmusoksa(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Oikaisuvaatimus 25.11.2024
- 2 Oikaisuvaatimus, täydennys 16.12.2024
- 3 Vahingonkorvausvaatimus 12.4.2024, liite, karttakuva
- 4 Vahingonkorvausvaatimus, täydennys 17.6.2024
- 5 Lisäselvitys HEL 2024-013668 Mäkelänkatu 24, 17.12.2024

Oheismateriaali

- 1 Selvitys HEL 2024-005353 Mäkelänkatu 30
- 2 Lisäselvitys HEL 2024-005353, saate, 17.12.2024

Muutoksenhaku

Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus

Otteet

Ote

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Otteen liitteet

Esitysteksti
Kunnallisvalitus, oikaisuvaatimuksen johdosta annettu päätös, vahingonkorvaus
Liite 5

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristön toimiala Toimialan yhteiset palvelut Hallinto- ja lakipalvelut Lakipalvelut Vahingonkorvaustiimi Tiimipäällikkö 19.11.2024 § 208

HEL 2024-005353 T 03 01 00

Päätös

Lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päätti hylätä hakijan vahingonkorvausvaatimuksen.

Päätöksen perustelut

Hakijan vaatimus

Hakija on 12.4.2024 esittänyt kaupungille määrältään 290 euron vahingonkorvausvaatimuksen. Vaatimuksen mukaan hakijan auto vaurioitui 10.4.2024 kello 11.24 hakijan ajettua teräväreunaiseen kuoppaan Mäkelänkadulla. Tien pinta oli vahingon tapahtuessa kuiva ja sää oli poutainen. Hakija on ilmoittanut vahinkopaikan olleen Mäkelänkatu 24 kohdalla, mutta hakijan toimittaman selvityksen ja kartan mukaan vahinkopaikka on ollut Mäkelänkatu 30 kohdalla.

Sovellettavat normit ja ohjeet

Kunnossapitolaki edellyttää kaupunkia pitämään kadut liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa. Kunnossapidon tason määräytymisessä otetaan huomioon kadun liikenteellinen merkitys, liikenteen määrä, säätila ja sen ennakoitavissa olevat muutokset, vuoro-kaudenaika sekä eri liikennemuotojen tarpeet sekä terveellisyys, liikenneturvallisuus ja liikenteen esteettömyys.

Kadun kunnossapito käsittää muun muassa katurakenteiden kunnossapidon, kuten rikkoutuneen päällysteen korjaamisen tai uudelleen päällystämisen.

Helsingissä kadut ja kevyen liikenteen väylät jaetaan kolmeen hoitoluokkaan katuluokituksen sekä väylän vilkkauden mukaan. Mäkelänkatu on pääkatu ja luokiteltu I-luokan kunnossapidettäviin väyliin.

Pääkadun ja erittäin vilkkaan kevyen liikenteen väylän (I-luokan kadun) päällysteessä voi olla yksittäisiä viivahalkeamia. Pääkadun urasyvyys saa olla vähäinen.

Vahingonkorvausvastuun edellytykset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta.

Kadun kunnossa- ja puhtaanapitoon liittyvä vahingonkorvausvastuu perustuu lähtökohtaisesti tuottamukselle eli kadun kunnossapitovelvollisen on vahingonkorvausvastuun syntymiseksi täytynyt syyllistyä laiminlyöntiin, huolimattomuuteen tai virheelliseen menettelyyn. Lisäksi edellytetään, että toiminnan tai laiminlyönnin ja syntyneen vahingon välillä on syy-yhteys.

Kadun kunnossapitovelvollinen vapautuu vahingonkorvausvastuustaan osoittamalla, että kunnossapito on hoidettu asianmukaisesti tai että vallinneet olosuhteet ovat tehneet kunnossapitotyöt hyödyttömiksi tai että kunnossapidosta huolehtiminen olisi vahinkohetken olosuhteissa ollut ylivoimaista.

14.01.2025

Jos vahingon kärsineen puolelta on myötävaikutettu vahinkoon tai jos muu vahingon aiheuttaneeseen tekoon kuulumaton seikka on myös ollut vahingon syynä, voidaan vahingonkorvausta kohtuuden mukaan sovitella tai evätä kokonaan.

Asiassa saadut tiedot ja selvitykset

Vahinkopaikan kunnossapitotoimenpiteistä on pyydetty selvitys alueen kunnossapidosta vastaavalta. Saadun selvityksen mukaan kunnossapito on korjannut vahinkopaikalla olleen kuopan syksyllä 2023 kylmämässä.

Vahinkopaikalla on tehty vahinkoa edeltäneen kuukauden aikana kolme tarkastusajoa, joista viimeisin ennen vahinkoa on tehty 2.4.2024. Kunnossapito ei ole tuolloin todennut paikalla olevan korjaustarvetta. Kunnossapidon tietoon on saapunut palaute vahinkopaikalla olleesta kuopasta 10.4.2024 kello 14.25, ja kuoppa on paikattu 11.4.2024 kylmämässä. Kyseinen palaute on saapunut kaupungin palautejärjestelmään 9.4.2024 kello 8.04. Kaupungille saapuneet palautteet pyritään käsittelemään viikon kuluessa. Vahinkopaikalla olleesta kuopasta on saapunut lisäksi palaute vahingon tapahtumisen jälkeen 11.4.2024 ja se on saapunut kunnossapidon tietoon 17.4.2024. Kaupungille on saapunut vahingon aiheuttaneesta kuopasta toinen vastaava vahingonkorvausvaatimus 8.4.2024 tapahtuneesta autovauriosta.

Vahinkopaikan ajorata on valaistu, ja siinä on normaalilevyiset 3,5 metrin kaistat. Vahingon aiheuttanut kuoppa on ollut halkaisijaltaan arviolta 50 senttimetriä, ja sen syvyys on ollut arviolta 7–8 senttimetriä. Kuoppa on sijainnut noin 70 senttimetriä reunatuesta, ja ollut sijaintinsa perusteella väistettävissä.

Liikennemäärä vahinkopaikalla on 28 200 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Kuoppa on syntynyt arviolta päivissä aikana, jolloin katujen reikiintyminen on ollut runsasta sää- ja keliolosuhteiden takia. Kunnossapidon omien säähavaintojen mukaan lämpötilat ovat alkuvuoden 2024 aikana vaihdelleet nollan molemmilla puolilla, ja lumimäärät ovat olleet suuret. Kunnossapito on aloittanut tehostetut katujen paikkaustoimet jo ennen vahingon tapahtumista.

Forecan mukaan Kumpulan havaintoasemalla tehdyissä mittauksissa vahinkopäivänä 10.4.2024 kello 11 lämpötila on ollut 8,6 °C ja lumen syvyys on ollut 0 senttimetriä. Lämpötila on pysynyt vahinkopäivän ajan plussan puolella vaihdellen ennen vahinkoa 5,6 °C ja 8,6 °C välillä. 2.4.2024 lämpötila on ollut plussan puolella, ja lumen syvyys on ollut 0 senttimetriä. 3.4.–7.4.2024 lämpötila on vaihdellut useita kertoja plussan ja miinuksen molemmilla puolilla. 2.4.–3.4.2024 sekä 5.4.–6.4.2024

on esiintynyt ajoittaisia, vähäisiä ja runsaita sateita, jotka ovat sataneet vetenä, lumena ja räntänä. Lumen syvyys on ollut 5.4.2024 enimmillään 12 senttimetriä. 7.4.2024 kello 8 lähtien lämpötila on pysynyt plussan puolella vahinkopäivään 10.4.2024 kello 11 saakka vaihdellen 0,9 °C ja 12 °C välillä. Lumen syvyys on mittausaseman mittauksissa laskenut lämpötilan pysyessä plussan puolella, ja 8.4.2024 kello 12 lumen syvyys on ollut 0 senttimetriä.

Olosuhteiden huomioonottaminen ja muut asiaan vaikuttavat tekijät

Kuoppien syntyminen märkiin ajoratoihin johtuu ajoradalla olevasta vedestä, lämpötilan vaihtelusta 0 °C molemmin puolin sekä ajoneuvojen renkaiden kuluttavasta yhteisvaikutuksesta. Reikä alkaa tyypillisesti muodostumaan kohtaan, jossa vesi seisoo ja johon kohdistuu kulutusta, kuten ajouraan. Lämpötilan ollessa lähellä nollaa ja ajoradan ollessa märkä, isokin kuoppa voi syntyä hyvin nopeasti, jopa muutamassa tunnissa.

Vaikka päällystevauriot olisivatkin joskus hankalia havaita, ajoneuvojen kuljettajia sitovat silti tieliikennelain säännökset. Ajoneuvon kuljettajan on tieliikennelain mukaan noudatettava olosuhteiden edellyttämää huolellisuutta ja varovaisuutta vaaran ja vahingon välttämiseksi. Ajoneuvon nopeus on sovitettava sellaiseksi kuin liikenneturvallisuus edellyttää huomioon ottaen muun ohella tien kunto, sää, keli, näkyvyys, ajoneuvon kuormitus ja kuorman laatu sekä muut olosuhteet. Ajoneuvo on kyettävä hallitsemaan kaikissa liikennetilanteissa. Ajoneuvo on voitava pysäyttää edessä olevan tien näkyvällä osalla ja kaikissa ennakoitavissa tilanteissa.

Kadun käyttäjät voivat omilla toimillaan pienentää onnettomuusriskiään varautumalla keliolosuhteiden muutoksiin ja ottamalla ne riittävästi liikumisessaan huomioon (HE 281/2004 vp, s. 16).

Yhteenveto ja johtopäätökset

Pelkkä vahinkotapahtuma ei yksinään aiheuta kaupungille korvausvastuuta. Kaupungin vahingonkorvausvastuu konkretisoituu vain, mikäli kaupunki on laiminlyönyt velvollisuuttaan pitää katu liikenteen tarpeiden edellyttämässä tyydyttävässä kunnossa.

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta ei sääntele tyhjentävästi kunnossa- ja puhtaanapidon tapoja tai laatuvaatimuksia. Katupäällysteiden laatuvaatimuksista mittayksiköissä (cm) ei ole olemassa kaupunkia sitovaa lakia tai normia. Kadunpitäjänä kunta määrittelee yleisen katujen kunnossapidon palvelutason ja siihen liittyvät laatuvaatimukset.

Kaupungilla on oltava kohtuullinen aika korjata päällystevauriot myös I-luokan kaduilla, sillä katuja ei voida pitää reaaliaikaisesti kaikilta osin hoitoluokan edellyttämässä kunnossa. Vahinkopaikalla on tehty toistuvasti tarkastusajoja ennen vahinkoa. 2.4.2024 tehdyssä tarkastusajossa vahinkopaikalla ei ole havaittu korjaustarvetta. Kunnossapito on saanut tiedon vahinkopaikalla olleesta kuopasta vahingon tapahtumisen jälkeen. Kuoppa on korjattu viivytyksettä kylmämassalla sen jälkeen, kun kunnossapito on saanut siitä tiedon. Kuoppa olisi keliolosuhteiden ja sijaintinsa puolesta ollut myös havaittavissa ja väistettävissä.

Edellä esitetyn perusteella kaupunki katsoo, ettei se ole laiminlyönyt kunnossapitolain mukaisia velvollisuuksiaan, eikä näin ollen ole asiassa korvausvelvollinen.

Sovelletut säännökset

Vahingonkorvauslaki (412/1974) 2 luku 1 §, 6 luku 1 §

Laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta (669/1978) 1–4 §

Tieliikennelaki (729/2018) 3 §, 5 §

Toimivalta

Kaupunkiympäristön toimialajohtajan 22.12.2023 tekemän päätöksen § 51 mukaan lakipalvelut-yksikön vahingonkorvaustiimin päällikkö päättää toimialaa koskevasta vahingonkorvauksesta silloin, kun vahingonkorvausvaatimuksen määrä on enintään 5 000 euroa.

Lisätiedot

Paula Karppinen, valmistelija, puhelin: 09 310 52908
kymp.korvausasiat(a)hel.fi

16

Kaupunkiympäristölautakunnan alaisten viranomaisten ajalla 2.1.–8.1.2025 tekemien päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta päättää, ettei se ota käsiteltäväkseen seuraavien kaupunkiympäristön toimialan viranomaisten 2.1.–8.1.2025 tekemiä päätöksiä:

Kaupunkiympäristön toimiala

Maankäyttö ja kaupunkirakenne -palvelukokonaisuus

Maankäyttöjohtaja

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, asuntotontit, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit, toimitilatontit ja kiinteistökehitys, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, kaupunkitila ja verkostot, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu, maisema- ja yleissuunnitteluyksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Rakennukset ja yleiset alueet -palvelukokonaisuus

Tekninen johtaja

[Päätökset](#)

Asuntotuotanto, asuntotuotantopäällikkö

[Päätökset](#)

14.01.2025

Asia/16

Tilat -palvelu, tilapäällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, erityistilat, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Tilat -palvelu, myynti- ja vuokraustiimi, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Yleiset alueet -palvelu, projektirakennuttaminen-yksikkö, yksikön päällikkö

[Päätökset](#)

Palvelut ja luvat -palvelukokonaisuus

Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut, tapahtumat ja maanvuokraus, tiimipäällikkö

[Päätökset](#)

Esittelijän perustelut

Hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen.

Kuntalain 92 §:n mukaan toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita. Otto-oikeutta ei saa siten käyttää mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaisiin poikkeamisasiin.

Kaupunkiympäristön toimialan viranhaltijapäätökset julkaistaan kokonaisuudessaan internetissä, siltä osin kuin ne eivät sisällä salassa pidettäviä tietoja tai henkilötietoja, jotka voivat vaarantaa yksityisyyden suojan, osoitteessa:

[Viranhaltijapäätökset / Helsingin kaupunki](#)

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Marianne Hirsikko, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 64373
marianne.hirsikko(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano